

Vaskerítés

Ez a neve az új tömörülésnek, amely mögé felsorakoztak a tizesztendő turbulencia hősei Bármilyen furcsa ellentmondás is, az erőszakosság hívei választás útján tehát az alkotmányosság jegyében próbálják hátforgató programjukat megvalósítani.

Demokratikus eszközöket is igénybevesznek, hogy megvalósítsák az antide-mokráciát az egyik legnagyobb szabadságjog segítségével szeretnék megvonni a szabadságjogokat azokról, akik nekik nem konvenniálnak.

A Vaskerítés programjának van azonban egy jellegzetessége, az, hogy legalább őszinte.

Meg akarják fosztani a zsidókat a polgári jogoktól és ugyanez vár a kisebbségekre is, ha be nem olnadnak a román-ságba.

A zsidó belovadva sem kell, a kisebbségek élhetnek, de csak mint beolvasztott románok.

Ezek nem titkolóznak ezek kimondják nyíltan azt, amit a többi román pártok nem mondanak, de csinálnak.

Nem realpolitikusan, nem taktikáznak, nem szépiteneik.

Nyíltak, tehát ezért kevésbé neszedelmek.

Sokkal kevésbé, mint azok a pártok, amelyek dezertőr kisebbségeikkel diszegetik listáikat ugyanezen célkitűzés érdekében.

Az is vaskerítés, de azon is átlátszik a halálos ölelés.

AZ ÚJ ELNÖK

A francia elnökválasztás rendkívül kínos meglepetést hozott azok számára, akik azt remélték, hogy ezen a választáson valamennyire a béke szempontjai lesznek az irányadók.

A jelöltek közül Briand volt az, aki — ha egyébként maga is csak halvány kópiaja az idők által megkívánt államférfinek — koncepciójában legalább is a politikai és gazdasági humanizmust és schöngestokodást kellett. Nem sok ez a világ nem megy tőle a falnak, — de a sovíniszta, fascista áramlatban, ami alig tízéves békekötésünket csapdossa és alámossa, a Briand által propagált Páneurópa is valami, — tetszetős szappanbuborék, ha nem több, de az is lehet, hogy több, — egész komoly lehetősége annak, hogy a polgári Európa egyidőre nyugvóponttra jusson.

Ezt a Briandt most azért meglehetősen csúnyán elgáncsolták attól, hogy a francia köztársaság elnöke lehessen.

A király rikkancsaitól kezdve, a számottevő jobboldali alakulatokig — mindenki ellene szavazott. A francia nacionalizmus kergültjei és holdkőrosai fellett mint valami rém suhogott át Briand nevében az Európai Egyesült Államok lehetősége, a béke Németországgal és a francia imperializmus monopóliájának bizonytalansága.

Az elnök Doumer lett. akinek az az érdeme, hogy — négy fia esett el a háborúban. Nyilvánvaló tehát, hogy az ilyen áron szerzett jogokat, határokat, békeszerződéseket, Versailles és Trianton és Sévrest — védelmezni fogja.

A francia polgárok, a conciergek és a brasséria-tulajdonosok — háborús fejjel, az akkori vér gőzölögésével gondolkodtak tegnap amikor nem Briandra hanem Doumera adták szavazatukat.

Az igazi béke és az igazi adottságok szempontjából nem nagy vesztés Briand kibukása. Briand vagy Doumer — talán a kezdeti okok s a végső okozatok felől — mindegy is lehet.

Itt csak újra a szimbólumát veszítettük el a Jobbnak, a Szébbnek, a Becsületesebbnek, a Nyugalmasabbnak — ismételtük: ha halvány szimbólumát is. Szomorú!

A Magyar Párt hivatalos jelölései

Kolozsvár, május 14.

Ma délelőtti tíz órakor ült össze a magyar párt intézőbizottsága, hogy végleg döntson a jelölések felett. Tegnap este az elnöki tanács tartott ülést, amelyben egy provizórikus jelölési rendet alapított meg, amely felett az intézőbizottságnak kell döntenie. Az elnöki tanács a következő jelöléseket javasolta:

Udvarhelymegyében listavezető gróf Bethlen György, soronkövetkezők Laár Ferenc, dr. Abrudbányai Ede, dr. Paál Árpád vagy Szentipányi József.

Háromszék megyében a sorrend a következő: báró Szentkeresztly Béla, dr. Paál Árpád, Szabó Béni.

Csikmegyében: Dr. Paál Gábor, Wilster József, Sulyok István.

Szilágymegyében: listavezető báró Jósika János.

sika János.

Marosmegyében listavezető dr. György József.

Szatmármegyében: dr. Jakabffy Elemér.

Bihar: Hegedüs Nándor.

Kolozs: gróf Bethlen György.

Kisküküllő: Gyárfás Elemér, Barabás Béla.

Brassó: Szabó Béni.

Torda: Szabó Béni, dr. Vertán Endre.

Arad: Sándor József, Paretz Béla.

Temes: Jakabffy Elemér.

Az elnöki tanács javaslata szerint a többi jelöléseket a tagozatok a helyi viszonyoknak legjobban megfelelően adják meg.

SZENATORI JEJÖLÉSEK.

Ugyancsak javaslatot terjesztett az el-

nöki tanács az intézőbizottság elé a szenátorjelölésekre vonatkozólag. Udvarhelymegyében szenátorjelölt dr. Balogh Artúr, a községek részéről Sehesi János. Háromszék megyében Sándor József, Fábrián László. Csikban Gyárfás Elemér és dr. Kovács Károly. Szilágymegyében Barabás Béla és dr. Paál Árpád.

A fent ismertetett jelölések úgy a képviselői, mint a szenátusi mandátumokra csak részben tekinthetők véglegeseknek, mert az intézőbizottság az utolsó pillanatban is változtathat a sorrendeken.

Holnap nyújtják be egyébként az erdélyi városokban a jelölőlistákat és vasárnapra minden jelentősebb magyar lakta helyen propagandagyűléseket fog tartani a magyar párt.

A Nemzeti-parasztpárt erélyes deklarációja a közigazgatási dekrétum ellen

Argetoianut teszik felelőssé az alkotmányértésért

Bukarest, május 14.

Kétszeri előterjesztés után a nemzeti-parasztpárt öttagú vezérőlbizottsága szerdán délután ült össze újra, hogy véglegesen állástfoglaljon az Argetoianutól ellenjegyzett királyi dekrétum ügyében, amit a párt az alkotmány megsértésének tart.

Bizonys, hogy a kényes kérdés rendkívüli feladat elé állította a Maniu elnökelete alatt vezérőlbizottságot.

A dekrétumot ugyanis a király irta alá, az ellene való állásfoglalásnak tehát olyan formát kellett találni, hogy az a király tekintélyét semmiféle formában se

sértse.

Hosszu tanácskozás előzte meg azt a kiadott hivatalos jelentést, amit alább közlünk. A nemzeti-parasztpárt megtalálta a legegyszerűsebb utat a nehéz kérdés megoldásánál. Szórol-szóra idézi az alkotmány vonatkozó paragrafusait.

Az ötös bizottság kiadott hivatalos jelentésének első része idézi a királyi dekrétum szövegét s azután a következőket közözi le:

A magyar királyi dekrétumhoz csatolták a helyettes belügyminiszter előterjesztését is, amelyben föl vannak sorolva azok az okok, amelyek szükségessé tették ezt az intézkedést.

Helytelenül állítja ez az előterjesztés azt, hogy a közigazgatási törvény eddig nem hajtatott végre teljes egészében. A valóságban már az 1930. januárjában kelt magas királyi dekrétum is leszögezte ennek végrehajtását. Állítja továbbá az előterjesztés azt, hogy a közigazgatási törvény végrehajtása két és fél millió lejbe került, holott ténylegesen hivatalos anketók állapították meg, hogy 32 millió lejjel kevesebbe kerülne, mint a régi törvény, viszont a megyékre és a községekre csak 100 millió lej többletet róna.

A változtatásokon és szándékos fordításokon alapuló indokolás tehát nem homályosítja el azt a törvényt, hogy ez az alkotmánynak s ezért teljes egészében a belügyminiszter felelős, aki a királyi dekrétumot ellenjegyezte.

Az alkotmány 87. és 88-ik paragrafusai a következőképpen szólnak:

87. A király személye séthetetlen. Az ő miniszterei felelősek.

A király egyetlen ténykedésének sincsen joghatálya, ha az nincs ellenjegyezve valamelyik miniszter által, aki ezzel az illető ténykedésért minden felelősséget magára vesz.

88. A király intézkedik a törvények végrehajtásáról, anélkül azonban, hogy módosíthatná, vagy felfüggeszthetné magát a törvényt, illetve, hogy azok betartása alól bárkit is felmenthetne.

A királyi dekrétum ellenjegyzésével tehát a belügyminiszter megszegte az alkotmánynak ezt a két pontját. Az alkotmány eme nyilvánvaló megszegésével szemben a nemzeti-parasztpárt ezt a dekrétumot jogi szempontból nem létezőnek tekinti és elhatározza:

1. Biróságához fordul, a dekrétum a lkoctmányellenességének a megállapítása végett.

2. Lépéseket tesz abban az irányban hogy a miniszteri felelősségre vonatkozó törvény alapján eljárás indíttassék az ellen a miniszter ellen, aki megszegve esküjét, elkövette ezt az alkotmányértést.

Jorga magyarázza a dekrétum szükségességét

Jorga lapja, a Neamul Romanesc, vezető helyen, vagyis ott, ahol a miniszterelnök maga szokta cikkeit leközzöltetni, hosszú fejtegetést közöl „A királyi előjogi” cím alatt. A cikk a kiadott királyi dekrétum szükségességét fejtegeti s végső levezetésében azt állapítja meg, hogy az alkotmány szelleme szempontjából a dekrétum minden tekintetben megállja a helyét, mert

azokat a királyi előjogokat állítja vissza, amiket a nemzeti-parasztpárt a közigazgatási törvénnyel elrabolt.

A királynak jog van feloszlatni a parlamentet, — okoskodik Jorga. — Furcsa következetlenség volna, ha ugyanezt nem tehetné meg azokkal a megyei és községi tanácsokkal, amiket a parlament hozott létre. Tulajdonképpen Maniu fufangja a közigazgatási törvénnyel megbukott kormánya életét akarta meghosszabbítani. A királyi jogok kisajátításával olyan választókat teremtett magának, akik újra választhatják azokat a szenátorokat, akiket a királyi hatalom szétkergethetett, amint szét is kergetett. A helyzet most az, hogy a szenátusnak

szinte egyharmadát választhatják ezek az elsikkasztott királyi joggal megteremtett választók.

Lehetetlen helyzet ez, amit a jelenlegi kormány nem tűrhet, mert az a misztioja, hogy az alkotmány szellemének megfelelően helyreállítsa a királyi előjogok teljességét.

A kormány tehát, illetve a kormány nevében Argetoianu helyettes belügyminiszter nemhogy alkotmányértést követett volna el, hanem ellenkezőleg, az alkotmány szellemét védi s visszaállítja a királyi hatalmat arra a polcra, amely azt megilleti.

A PÁRTVEZÉREK NYILATKOZATA.

A kormány alkotmányértő rendelkezésével kapcsolatban majdnem valamennyi pártvezér megnyilatkozott. Averescu kijelentette, hogy a vármegyei tanácselnökök hatáskörének egyszerű dekrétummal való átruházását a kinevezett prefektusokra föltétlenül alkotmányértésnek tartja, amiért elsősorban Argetoianu s aztán a jelenlegi kormány valamennyi tagja felelős. Hasonló értelem-

ben nyilatkoztak Lupu és Goga, akik a Dimineafában leszögezték azt is, hogy véleményük szerint Jorgának csak arra kell a parlament, hogy néhány királyi dekrétumot ratifikáltasson.

Ez a föltételezés logikus összefüggésben van az averescu-párt legkiválóbb jogászának, Oteleseanunak a véleményével, aki kifejtette, hogy a nagy vihart felkavaró rendelkezés egyelőre nem tekinthető királyi dekrétumnak, csak kormányrendeletnek.

Stere az Adeverulnak adott nyilatkozatot a dekrétummal kapcsolatban. Az ő nézete szerint föltétlenül alkotmányértés történt, ezért azonban nem is annyira Jorga, mint a liberálisok felelősek, akik Argetoianu keresztlől már is szinte teljes egészében kezeik között tartják a kormányzási hatalmat. Jellemző például, hogy a prefektusok mellé liberális bizalmiférfiakat küldtek ki, akik a választások alatt a prefektusok fölött is urak lesznek. Így kívánja ezt Argetoianu, Tatarescu és Franasovici, a kormány választási frontjának vezérkari főnöksége.

Látogatás

a berlini állat-betegsegélyző pénztárban

Berlin, május 14.

Egy előző cikkben beszámoltunk Berlin „vadonéletéről”: hogy élnek e körülmények között maguk régi természetes módján egyéni, mely kisebb vadállatok, amennyiben a baglyokat és nyulakat így nevezni nem költői túlzás. S azt ígértük, hogy hamarosan szó fog kerülni a háziállatokra is.

Itt bizonyos nem természetes, hanem ugyan-csak mesterséges kiválogatódás történt. — A nagy városban más a háziállat-szükséglet, mint falun. Nem a hasznossági szempont a döntő, vagy csak aránylag kevés esetben. — Ezért alig látsz Berlinben tehenet, kecskét, vagy lovat. Ellenben annál több macskát s főképpen kutyát.

Ha az ember a tömörked kutyát látja, a mely Berlin, vagy Páris utcáit benépesíti, nem tudja elkerülni a kérdés felvetését: *minek a nagyvárosi embernek a kutya?* Hiszen a kutyatartás Berlinben nem olcsó dolog. Hiteles számítások szerint adóval kb. havonta husz márka, (a legszerűsebb igények mellett). S egy munkanélküli a második fokozatban havonta negyven márka segínyt kap, amelyből élnie kell.

Mégis százezrekre megy a kutyák száma Berlinben. Kétségtelen, hogy egy részük igen hasznos szolgálatokat végez: vakot vezet, vagy azt az érzést táplálja gazdájában, hogy ingóságai jobban védve vannak az eltulajdonítás ellen. Mégis a nagyvárosi kutyák legnagyobb része nem végez ugynevezett hasznos munkát s létét kétségkívül a nagyvárosi ember valamelyes lelki szükségletének köszöni. Én azt hiszem, hogy ez kétféle. Vannak emberek, akiknek azért kell a kutya, mert él bennük valami félig beállott vágy az ősi természetes élet után. De talán még többen vannak, akik saját megaláztatott, letipott életüket akarják leereagálni s

kell, hogy legyen valami a közelükben, a kit megrughatnak, ha már őket sokat meg-rugdostak.

Szebbnek kifejezve: kell valaki, akin uralkodhassanak, akinek parancsolhassanak.

De térjünk át a tulajdonképpeni mondani-valónkra: mert hiszen ma a nagyvárosi kutya civilizatorikus életének egyenlőre újabb vonásáról akartam beszámolni. Még pedig abból az alkalmából, hogy felfedeztem egy új kutya-intézményt amelynek léteiről eddig kevesen tudnak:

a kutya-betegsegélyző pénztár.

Tulajdonképpen nemcsak kutyákat vesznek fel, hanem mindenféle állatokat. De Berlinben a tagok legnagyobb része mégis kutya. Az igazgató nagyon kedves ember, s elmagyarázta részletesen az állat-betegsegélyző pénztár szervezetét. Hangsúlyozta, hogy ugyanolyan alapelveken épül fel, mint az ember-betegsegélyző. Eppen úgy megfizetik az orvosköltségeket, a rendelt orvosságot, az állatklinikai kezelést, esetleg szükség esetén az ütiúti költségeit „ütiúti-legendőkn”, továbbá a szülési, oltási költségeket. Nagyon előkelően szabad az orvosválasztás, a beteg nincs kötvé bizonyos bizalmi orvoshoz.

S a prémiai nem is túlságosan magasak. Egy ló fizet évente 15—20, egy kutya (értékének megfelelően) 15—40 márkát. A kutyák s lovak számához képest azonban egyelőre a tagok száma még igen alacsony, (hiszen új intézmény még), egész Poroszországban 1500, amelyből Berlinre esik 300.

Egyébként a kutya az, amely az állatok közül leginkább kapható a civilizációnak nevezett degenerációra. Ezt a gazdáik úgy szokták rendszeresen kifejezni, hogy a kutya nagyon tanulékony. Tényleg, úgy látszik, hogy elég könnyen beletörődik a civilizáció gyötrelmeibe s filozófikus nyugalommal veszi, hogy az emberek kiforgassák eredeti mivoltából. — A kutya a legopportunistább állat: a jó falatért hajlandó nemcsak két lábra állni, hanem felöltözködni is.

Szomorú látványosság ez a sok felöltözött kutya Berlin előkelő negyedeiben. A szerencse még az, hogy többnyire ölebek, kicsiny agyondegenerált állatok a kutya-faj e méltatlan képviselői.

Dogmatikus és nemdogmatikus kutatók között hosszú évek óta folyik a vita afelől, hogy az ember szeméremből öltözködik-e, vagy a hideg ellen. Egy hatalmas párt van, amely azt állítja, hogy egyik sem forrása a ruházódásnak, hanem, hogy a ruha eredete a test disztizése. Nos, a berlini kutyák öltözetét azt az egyet egészen bizonyosan bizonyítja, hogy nem szeméremből öltöztetik fel őket. A ruhájuk ugyanis mindent eltakar, csak éppen azt nem, amire szemérmesnek kellene lenniük. — Igaz, ez alól is van kivétel, de ennek oka viszont fajvédelmi szempontokból keresendő. Az előkelő fajkutyuskákat szeméremövével védik meg sehonnan utcai kuvaszok által okozott paraszti vérkeveredéstől.

A nyugati előkelő negyedben, a Bayerischer Platzon van az egyik legnagyobb kutyadi-vatáruhá, ahol a kutyagarderobe legfrissebb remekait lehet megcsodálni. Csak természetes, hogy az előkelő kutyák, éppen úgy, mint a gazdáik az idény, az idő és a napszaka, valamint az alkalom szerint másképpen öl-

tözködnek. De örömmel jelenthetem, hogy az angol lordok forradalmi újítása után, a kemény gallér a kutyadi-vatból is kezd kimen-ni s a puha, finom csipkés gallérok ma a leg-divatosabbak. Persze, csak színes, vagy fehér estélyi ruhához, amelyet csak autóban lehet felvenni. Az utcára angolok, többnyire tüzdelt bőrből készült sportkabát illik, köpennyel. A kötött pullover kezd kimen-ni a divatból, el-lenben, tekintettel a nedves tavaszra, a hely-es kis galosnik s barna bőrcipők nagy ke-resetnek örvendenek.

Revolveres merénylet a munkaügyi minisztériumban

Az egyik hivatalnok felesége rálőtt a férjére, mert el akart válni tőle

Bukarest, május 14.

Véres házassági dráma játszódott le ma délben egy órákor a munkaügyi minisztériumban. A minisztérium épületében rendkívül felizgatott állapotban meg-jelent Jovciu építész, minisztériumbeli hivatalnok felesége, aki a férjét kereste.

A szobájában nem találta, mire azt mondták a hölgynek, hogy talán Jonac igazgató irodájában fogja megtalálni. Az igazgató asszony erre benyitott Jonac szobájába, ahol tényleg ott látta férjét, aki éppen felettesével tárgyalt.

Az építész felesége be se ment az ajtó.

Nyota-Inyoka:

A nagy Napisten kicsiny papnője

Ha leldobod asszony, ha leesik leány, barna testszínét Párisban kaptá: kicsoda? — Ő maga mondja el öltözőjében, ahol „templomi” ceremóniája alatt látogattuk meg

Genf, május 14.

Az egyiptomi napistennek, Krishának, Buddhának terjedelmére a legkisebb, de a legaranyosabb kedvű papnője Nyota-Inyoka, aki minden évben bejárja a nyugati metropoliszokat és levetíti filmszerűleg a már esztendőkkkel ezeltől pompásan begyakorolt keleti táncait.

Különös egy figura, amint babszemnyi természetével és majomszerű arccsokájával, leborotvált fejének egész mozdulatlansá-gával és vakítóan fehér fogaival ájtatos szertartásokat végez, amelyeket a díszes műsor szerint ókori dokumentumok és eredeti papyrusok alapján alkotott meg. Tény, hogy a lepkekönyvi baba súlyos áldozatot hoz, amikor egy egész estét egymaga végigtáncol a porbadöntött régi istenek templomai üdvözlésével a genfi Comédie Színház jólnevelt közönsége előtt. De ahhoz igen nagy művésznő kel-lene legyen, hogy a modern ember varáz-s-latok számára hozzáférhetetlen lelkét meg indítsa, vagy legalább is — kontaktusba jöjjön vele.

De kacagtatni tud, groteszk kapkodá-saival, gyermekes mozdulataival, ame-lyekkel betanít egy rossz felfogásu mada-rat, hogy vigye el szerelmes üzenetjét Krishna Istennek. Ha hitet és lelket nem is, de testét, ezt a bámulatosan tudatos és rutinirt sovány kis testét jószívűen: tenyeréről kínálja fel az Istennek. És ez éppúgy megteszi a hatást, mint amikor lapdázik, cseveg és egész lényéből tavaszt sugárzik maga körül.

Szünet közben két barátommal fölke-restűk a művésznő a kulisszák mögött. Kissé zavarban voltunk, hogy a templomi ceremóniák közben megzavarhatjuk-e Krishna lelkes rajongóját.

Szerencsénkre egy befentes hölgy ész-revette tanácsatlanságunkat s felbatal-mazott bennünket arra, hogy csak nyis-sunk be bátran az öltözőbe, mert a mű-vésznő éppen öltözködik.

Mielőtt megismételhetné volna az invi-tálást, ott termünk a Comédie primadon-na lakosztályának profán tükre előtt, a hol javában „öltözik” a kis Inyoka és mellette egy hívő anyóka térdepel és se-gíti rátenni az ékköveket a művésznő rozsdaveres testrészeire.

Ugrándozik és dalol a híres hindu tán-cosnő és így még gyerekesebbnek tűnik föl, mint a színpadról. Látszik, hogy a stilszerű egyiptomi selymek, meg a sok arany, lila, vörös és narancssárga pontok, vonalak, pillák és bajuszkák mögött ifjú és romlatlan szív dobog.

Illó tisztelettel emeljük ajkunkhoz vér-pirosra festett kacsóit.

— Zavarban vagyok — mondom —. A művésznő leányához van szerencsém, vagy magához a művésznőhöz?

Az ilyen szépen felöltöztet s éppén olyan jól nevelt szalonképes kutyát természetesen urnője mindenüvé magával viszi. Igen, még oda is. Sőt mondják, hogy félvilági dámák, akik e mivoltukat nagyon diszkrétan kíván-ják gyakorolni, ismerkedés közvetítésére beta-nított kutyuskákat vásárolnak. Ezek bizonyos ésszenemvehető jelle belekötnék az utcán a kinézett gavallérba. Mentegetőzés s meg van az alkalom a további ismerkedésre.

Mégis, néha a kutyus terhes lesz az urnőjé-nek, s akkor beadja a kutya-pensióba. Ez is a Kurfürstendammon van persze: „Hunde-pflege-Institut”. Itt, e rendkívüli kényelem-mel s a higiénia minden vívmányával beren-dezett intézetben pihenik ki az előkelő ku-tyák a gazdáiknál elszenvedett társadalmi fáradalmaikat. A pensió nem is drága: 1.50-tól 3 márka naponta. A törvény szerint egy háztartási alkalmazott napi lakás és ellátása 1.85 márkában van megállapítva.

Dienes László

ból, hanem revolvert rántott elő és azt elsütötte.

Két lövés nem talált, a harmadikkal azonban az asszony el-találta férjét, aki vérezve bukott le az iroda szőnyegére.

Az előhívott mentők a súlyosan sebesült építészt kórházba szállították, eközben pedig a rendőrség őrizetbe vette a me-rénylő asszonyt. Első kihallgatásakor még pontosan nem lehetett tisztázni a dráma hátterét, valószínűnek látszik azonban, hogy az asszony azért akarta megölni a férjét, mert az el akart válni tőle.

Aspirin
felülmul-
hatatlan.

A forró évszakban egy öröm-mel fogadott friss légáramlat gyakran hűléseknek az oko-zója. Vegyen olyankor, mint mindig,

Aspirin-tablettát.

Reggel hét órákor kezdődik a tanítás az iskolákban

Bukarest, május 14.

A közoktatásügyi minisztérium a kö-zépeurópai időszámítással kapcsolatosan ma rendeletet küldött szét, amelyben el-rendeli, hogy — miután az órákat ma éj-jel egy órával vissza kell vinni, —

az iskolákban a tanítás május 15-től kezdődőleg ne nyolckor, hanem reggel hét órákor kezdődjének.

A kukik nem akarják rágni a gumit

Nos, aki eddig azt hitte, hogy a világ krízisről szóló nagy siralom nem egyéb üres fecsegésnél, az most kénytelen en-gedni makacs hitetlenségéből. Mert eddig csak Európa nyögte a rettenetes világ-krízist, most azután lecsapott a menek-Amerikában is. Londoni jelentés olyan pilágraszóló eseményről számol be, ami-lyen idáig aligha fordult még elő, amióta ember nyúli e sárteken a bocskort. Az táviratozzák a brittek fővárosából, hogy az amerikai rágógumigyárosoknak az erőfeszítése, hogy a rágógumit Kinában népszerűsítsék, mindeddig eredménytelen maradt. A nagy rágógumi-attak, amely az amerikai gyárosok indították a Men-nyei Birodalom ellen, csufos kudarcha fulladt. A Kinában felállított kisebb rá-gógumi-gyárak kioltották a tüzet a kalla-nokban, bezárták a kapukat és a félig-kész rágógumikat hajóra rakva, vissza-küldték Amerikába. Csupán a legnagyobb gyárak folytatják a gyártást, miután a vezetőik megállapodtak abban, hogy új-fajta rágógumival próbálják meghódítani a kukikat. Számításukat igen egyszerű körülményre alapítják. A kínaiaknak ugyanis a fokhagyma a legkedvesebb fü-szerük, s az elmes rágógumi-gyárosok most kiagyalják, hogy az ezután gyártan-dó rágógumit fokhagyma-izel illatosít-ják, hogy népszerűbbé tegyék a derek kínaiak előtt.

Ebben a pillanatban kár volna jóslá-sokba bocsátkozni a meginduló gumic-campagne sikere tekintetében. Nem való-szinű ugyan, hogy a kínaiak a jövőben szívesebben kapnak a rágógumin, de az is megtörténhetik, hogy a fokhagymaötlet beválk. Bennünket a kérdésnek ez a ré-sze, őszintén szólva, túlságosan nem is érdekel, sokkal jobban izgat az a szomorú tünét, hogy a kínaiak nem akarják rágni az amerikai gumit... Hát ez már csak-ugyan nem egészen illendő eljárás a Mennyei Birodalom 450 milliónyi lakó-sától. — Ne felejtjük el kérem, hogy Kinában évek óta rossz szemmel né-zik az idegeneket és a nacionalista moz-galom bojkottot hirdetett minden idegen árucikk ellen. Egész bizonyos, hogy ezek a rapasz kínaiak a rágógumigyárakat po-litikumból és hazafiaságból akarják tönkretenni. Akárhogyan áll is a helyzet, a kínaiak eljárása mindenképpen ellen-kezik a diplomáciai érintkezés nemzetközi formával és azzal a kötelező tisztelettel, amellyel a nagy nemzetek viseltetnek egymás iránt. Mert azt még valahogy meg-értjük, hogy Sanghait felgyújtják, kirá-bolják az európai negyedet, legyilkolnak néhány ezer európai embert, ezek a gyen-gédtelem akciók természetesen kilengései a kínai nacionalista mozgalomnak, — de nem rágni a rágógumit, hát ez már több mint sértés, ez egyenesen kihívás és dur-va becsmérlése az amerikai kulturának, amely rágógumin keresztül akarta meg-hódítani a békés kínai szíveket.

Nehogy azt higgye valaki, hogy tréfá-lunk, Ez a rágógumi-kérdés veszedelme-sebb dolog, mintsem bárki is gondolná. Az ilyen rágógumiból szokott kibujni a csereborgár, — meg a — háború.

Seidner Imre.

Sajó László és Aradi Viktor szembe- sítése a kémkedési pör tárgyalásán

Sajó főmérnök nyomtatékos védekezése a kémkedési vád ellen

Bukarest, május 14.

A kémkedési pör csütörtök délelőtti tárgyalása izgalmas kihallgatások és drámai jelenetek jegyében zajlott le.

Megtorlen áll a bíróság elé a követelt vádlott: Sajó László CFR főmérnök, aki az államvasutak vezérigazgatójánál igazgatói rangban egy osztályt vezetett. Az elnök kérdéseire a következőket mondja:

— Aradit nem ismertem. Nem kaptam tőle csomagot sem. A legnagyobb megdöbbenéssel vettem tudomásul Aradinak azt a kijelentését, hogy tőlem adatokat kapott volna. Soha semmiféle szolgálata nem tettem neki.

Elnök: Honnan ismeri Bergnert? Sajó: Bergner Imre kétszer is meglátogatt. Először rokonaimtól hozott el egy aranyórát. Második alkalommal valami megbízással jött Araditól.

Ügyész: Milyen összeköttetésben volt Katzcal. Mondja el pontosan, hol és hogyan találkozott vele Prágában?

Sajó: Igaz, hogy jártam Prágában és nem is tagadom le, hogy Katz urral találkoztam. Levéllel jött hozzám, amelyet Keller küldött.

Ügyész: Ismerte Kellert is?

Sajó: Kellert még Budapestről ismertem. Amikor a mérnökegyesület elnöke voltam. Keller alkalmazottam volt.

Ügyész: Mit tud Kellernek a kommunizmus alatt tanúsított magatartásáról?

Sajó: Keller a forradalmi időkben kommunista érzelmű volt, azonban később megváltoztatta a nézeteit.

Ügyész: Sajó ur, ön a vizsgálat során nem akart arról tudni, hogy járt Prágában, azt is letagadta, hogy Bergner Imrével találkozott. Mivel magyarázza meg az ellentmondásait?

Sajó: Nem akartam Bergnert ebbe az ügybe belekeverni.

A hadbíró ügyész visszaül helyére és a további kérdéseket ismét az elnök adja fel Sajó főmérnöknek.

Elnök: Van-e tudomása arról, hogy abban a névsorban, amelyet Aradi Viktor a kémiszervezet tagjairól állított össze, Sajó főmérnök a No. 5 jelzéssel szerepelt?

Sajó: Erről nem volt tudomásom. Nekem Aradi erről soha nem tett említést. Ekközöm önnek elnök ur, Aradi Viktor az én tudtom nélkül kevert bele ebbe a kémkedési históriába.

Az elnök most elrendeli Sajó főmérnök és a tárgyalás során a rendkívül különösen viselkedő Aradi Viktor szembesítését.

Aradi: Nekem nincsen okom arra, hogy ne mondjam meg az igazat. Az igazság pedig az, hogy szükségem volt valakire, aki a CFR belső viszonyairól pontos és megbízható adatokat szolgáltat. Természetesen érdeklődtem aziránt, hogy ki volna alkalmas erre a célra. Katz tett említést arról, hogy Sajó főmérnök megfelelne ennek a feladatnak. Magától értetődik, hogy megkísértem őt is megnyerni a célnak.

Sajó rosszul lett, a tárgyalást felbeszákiják

A kihallgatás drámai pillanata következett:

Sajó főmérnök Aradi vallomása közben annyira rosszul lett, hogy az elnök kénytelen volt a tárgyalást felbeszákiják és szünetet elrendelni.

Amikor a tárgyalást ismét megnyitják, Sajó védője, Mora ügyvéd engedélyt kért arra, hogy Aradi Viktorhoz néhány kérdést intézz. Az elnök beleegyezésével kérdezi Araditól:

Védő: Mondja meg Aradi Viktor, hogy akár közvetlenül, akár pedig közvetett úton kapott-e egyáltalán információkat anyagtól Sajó főmérnöktől?

Sajó főmérnök sorsa Aradinak ettől a vallomásától függ. Minden szem kíváncsian tapad a kémkedési pör legérdekesebb, szinte diabolikus szereplőjére, aki azonban határozottan adja meg a választ:

Aradi: Sajó főmérnök irtól semmiféle adatot nem kaptam.

Mora ügyvéd: Akkor, hogyan merte mégis abban a névsorban No. 15 jelzéssel elkönyvelni?

Aradi: Kiszemeltem magamnak ezt az urat...

Az elnök ezek után az Aradinál talált névsorra vonatkozólag ad fel kérdéseket. Többek között a következőt kérdezi Aradi Viktortól:

Elnök: Kinek adták a 13-as számot?

Aradi: Ez a szám üresen maradt. Ezt nem adtuk oda senkinek.

A tárgyalás izgatott hangulata akkor sem csillapodik, amikor az elnök a következő vádlottat, Silber mérnököt szólítja maga elé.

Silber elmondja, hogy 1927-ben orosz sárcipőkkel akart üzletet csinálni Romániában. Aradit, mint újságírókat már régebről ismeri.

Elnök: Igaz-e, hogy amikor önnel abban az üzletben Aradi találkozott, azt sugta a fülébe, hogy „GPU”?

Silber: Nem igaz! Ki állította ezt?

Elnök: Aradi Viktor!

Silber: Rájöttem arra, hogy Aradi teljesen impresszionista. Csupa kitalált mesét ad elő. Így az sem igaz, hogy irógépvásárlás közben, üzlethelyiségben találkoztam vele. Az is mese, hogy GPU betűket sugott volna a fülembe. Ellenben az igaz, hogy a lakásomon keresett fel Aradi

ur s ottan általános közgazdasági kérdésekről beszélgettünk. Katonai természetű dologról egyetlen egyszer volt szó közöttünk. Akkor a brassói repülőgépgyár került szóba.

Elnök: Mégis, honnan szerzett volna Aradi bizonyos kérdésekben annyira pontos és megbízható adatokat, ha nem öntől? És ha nem öntől kapta az adatokat, akkor mégis miért hivatkozott magára?

Silber: Elnök ur! Azok az adatok, amelyek Aradi jelentésében fontosak és megbízhatóak, azokat Aradi szerezte. Tőlem csak jelentéktelen adatokat kaphattam.

(A tárgyalás folyik.)

A konkordátum felbontását követeli a görögkeleti püspökség főtanácsa

Kolozsvár, május 14.

Tegnap tartotta meg Kolozsvárt rendes évi közgyűlését a görög keleti püspökség főtanácsa, amelyen éles bírálat alá vetették az eddigi kormányok különböző intézkedéseit, amelyek az egyházakat, de különösen a görög keleti egyházat (1) érintették igen közelről.

A főtanács a közgyűlésen követelte, hogy a kormány állítsa vissza a kultusz-minisztérium önálló hatáskörét és válassa azt szét a közoktatásügyi minisztériumtól.

Követelte a főtanács a konkordátum felbontását és a régi állapotoknak ezen a téren való visszaállítását.

Az egyházszervekelyek kérdésében a közgyűlés követelte, hogy a segélyeket ne tetszés szerint, hanem az egyházak taglétszámának és jelentőségének megfelelően állapítsák meg.

Negyvenkét magyar legény lázadási pöre a kolozsvári törvényszéken

Az igazságtalan földosztás ellen tüntettek s közben egy kis csetepatét rendeztek

Kolozsvár, május 14.

A kolozsvári törvényszéken ma kezdődött meg annak a monstrepornek a tárgyalása, amelyben negyvenkét magyar legény a vádlott.

Az igazságtalan földosztás és az ezzel kapcsolatos többszöri revízió robbantotta ki a legények elkeseredését.

Tavaly történt a Kolozsvár melletti Pata községben, hogy a földosztás körüli anomáliák elsimitására egy állami mérnök érkezett ki a községbe megfelelő hatósági kísérellettel. A falu lakossága érdeklődéssel figyelte a hatósági urak tevékenységét.

amikor azonban rájött a lakosság arra, hogy a földosztás körüli igazságtalanságokat nemhogy megszüntetné a bizottság, ellenkezőleg még tetőzi azokat, az amugyis túlfűtött hangulatban ki-robbant az elégedetlenség.

A földre éhes gazdálkodók önkergették a községből a mérnököt és kíséretét, közben állítólag bántalmazták is őket.

A csendőrség, amely a konfliktus után megszállotta a községet, negyvenkét legényt fogdosott össze és megindították ellenük az eljárást lázadás címen.

A ma kezdődött kolozsvári tárgyalás előreláthatólag több napig fog eltartani.

Doumer lett Franciaország új elnöke

A jobboldali pártok összefogása eredményezte Briand bukását

Páris, május 14.

Ünnepélyes külsőségek között, de az izgalmas jegyében kezdődött meg szerdán délután Versaillesben a francia köztársasági elnök választása. Versailles már délelőtti katonai díszőrség, rendőri és csendőrhatalom szállotta meg.

A kormány körülbelül 4000 embert mozgósított a rend fenntartására, mert a jobboldali politikai csoportok, élükön a royalistákkal tüntetést terveztek Briand ellen, a baloldali csoportok ugyanakkor Briand mellett készülődtek szimpátia tüntetésre.

Magát a várost valósággal megszállták az elnökválasztás kimenetelére kíváncsiak ezrei és már jól előre fogadásokkal tippeltek arra, hogy a következő 10 esztendőre melyik jelölt lesz a francia köztársaság elnöke. A déli órákban Doumer esélyei megnöttek, mert hívei azzal csináltak mellette propagandát, hogy

négy fia esett le a háboruban.

Párisban és a versaillesi kávéházakban valóságos fogadási bürzék alakultak, a melyeken délben még „al pari” kötöttek fogadásokat Briand és Doumer győzelmére.

A francia parlament tagjai, akiket három különvonat szállított Versaillesbe, délután 2 órakor gyűltek össze, hogy megkezdjék a szavazást. A képviselők hangulatából kiért, hogy rendkívül erős küzdelemre van kilátás Doumer és Briand hívei között. Néhány perccel 2 óra után a szavazást az L. betűnél meg-

kezdették. Egészen 3 óra 55 percig, tehát majdnem két teljes órán keresztül tartott a szavazás, amíg a nemzetgyűlés 900 tagja szavazatát leadhatta a jelöltekre. Amikor Briand szavazólapját az urnába sülyesztette, az elnökválasztó nemzetgyűlés többsége meleg ünneplésben részesítette. Ebből a mozzanathból arra következtek, hogy Briand megválasztása egészen bizonyos. A kommunisták a szavazás menetét többször megzavarták a szovjet éltetésével, de a szavazás mégis komolyabb incidensek nélkül zajlott le és hozzákezdhetek a szavazatok összehámlálásához.

Itt derült ki, hogy a meleg ünneplés ellenére is lemaradt Briand Doumer mögött.

A szavazatokból ugyanis 442 esett Doumer s csak 401 képviselő szavazott Briandra.

Henessy 15 szavazatot kapott, a többi szavazatok szétforgácsolódtak.

A nagy mérkőzés első menetében tehát egyik jelölt sem kapott abszolút többségű szavazatot s ezért a választást meg kellett ismételni.

Amikor azonban a szavazás eredményét ismertették, Henessy azonnal bejelentette, hogy Doumer javára visszalép a jelöléstől.

Briand pedig a folyosón közölte, hogy semmi körülmények között sem vállalja tovább a jelöltséget.

Elhatározását az első szavazás eredményét megvitató minisztertanácson be is jelentette. Egyben jelentette, hogy csü-

törtökön már utazik is Genfbe, hogy a Népszövetség májusi ülésénél Franciaországot képviselhesse.

A második szavazás néhány perccel 7 óra előtt vette kezdetét. A baloldali pártok Briand helyett új jelöltet állítottak Marraud személyében s magatartásuk elárulta, hogy Doumer híveinek minden erejüket latba kell vetniök, hogy jelöltjük megválasztását biztosíthassák.

A szavazás kínos incidenssel kezdődött. Dahlet alsórajnai képviselő méltatlankodva emelt panaszt azért, mert az első menet eredményének kihirdetésekor nem olvasták fel Ricjin elzászi autonómia jelölt nevét, jöllehet valamennyi elzászi képviselő rája szavazott. Bejelentését nagy izgalommal fogadták a nemzetgyűlés tagjai.

Ezek után vonultak fel a képviselők az urnák elé s este 8 óra 20 percig tartott, amíg a szavazást befejezték, a szavazólapokat összeszámolták és hozzákezdtek az eredmény kihirdetéséhez, amelyet nemcsak a Versaillesben összegyűlt kíváncsiak ezrei és a francia nép, hanem az egész világ lázas izgalommal várt.

A második menetben egyébként a szavazatok a következőképpen oszlottak meg:

Doumer 504.
Marraud 334,
Painlevé 13,
Briand 12
Cachin 11.
Bracke és Maginot 2—2.
Berard és Steeg 1—1.

szavazatot kaptak. A nemzetgyűlés tagjai közül 895 adta le a szavazatát, de a szavazólapok közül 10 üresen hullott az urnákba.

AZ ÚJ ELNÖK.

Minthogy a francia alkotmány előírásaiban megkívánt szavazattöbbséget Paul Doumer megszerezte a második szavazás alkalmával, 6 lett a köztársaság elnöke.

Paul Doumer 1857-ben született Aurillacban. Egyetemi tanulmányait befejezése után tanári oklevelet szerzett, de tanításon kívül publicisztikával is foglalkozott. A nyolcvanas évek végén képviselőnek választották, 1895—96-ban pénzügyminiszter, majd 1902-ig a francia Indokina főköormányzójának nevezték ki. 1905—06-ban elnöke volt a francia kamarának, 1917-ben tengerészeti miniszterre nevezték ki, 1925-ben pedig a Briand-kormányznak lett a pénzügyminisztere. A legutolsó parlamenti ciklusban a szenátus elnökévé választották.

Briand visszalépése egészen különös helyzetet teremtett a francia politika egész irányában. Briand ugyan határozottan kijelentette, hogy csütörtökön utazik Genfbe, hogy a Népszövetség ülésén mint Franciaország képviselője résztvegyen, kudarcra után azonban rövidesen olyan hírek terjedtek el, hogy nem valószínű, hogy továbbra is vezetője és irányítója maradjon a hivatalos francia politikának. Hivatalos jellegű határozat különben sem történt Briand genfi utjára vonatkozólag s további szerepléséről a mai minisztertanács dönt.

Borzalmas moztüz egy japán felszigeten

Tókió, május 14.

A Hokaidó-félszigeten lévő Simedki városkában az ottani mozgósínház előadásán robbanás történt, amely az épületet pillanatok alatt lángbaborította. A közönség közül

tizenheten meghaltak, ötvennél többen súlyos égési sebeket szenvedtek. Valószínűnek tartják, hogy a romok alatt még vannak halottak.

A szászok jelöltjei

Bukarest, május 14.

A romániai német párt betérjesztette Munteanu-Ramnic államtitkárhoz azoknak a pártpolitikuskoknak a neveit, akiket a kormánylistán jelölni kíván. Az előterjesztés szerint Szebenmegyében Brandsh Rudolf, Nagyiküllőben Hans Ottó Róth lesznek a kormánylista vezetői. Nagyiküllőben még egy képviselő, Wilhelm Seiverth és egy szenátor, Binder Vilmos indul a kormány jelölőlistáján. Kiskiküllőben Hans Hedrich, Brassóban Fritz Konnerth, Naszód- és Marosmegyékben Arthur Connert képviseli a szászokat. Szebenmegyében még két hely van a szászok részére. Ezeket az ottani tagozat fogja kijelölni.

A többi képviselői és szenátori jelölés a sváboké, akik még nem döntöttek véglegesen. A helyezéskérdése sem tisztázódott még véglegesen, aminek hírek szerint az az oka, hogy

Jorga minduntalan megugrik Bukarestből a listák összeállításának nehézségei elől s Argetoianura bizza a döntést,

aki viszont Jorga távollétére hivatkozva taktikázik a kormány érdekeinek megfelelően.

Erdély népművészete meghódította Budapesiet

Ezer csoda között
a Nemzetközi
Mintavásáron

Budapest, május 14.

A budapesti városligetben, az iparcarnok környékén, napok alatt új várost építettek. Tornyok, pavilonok, reklám-szemafórok, épületek, acélból, kőből, fából, utak, hidak, színpadok és formában érdekes és újszerű építmények. Reklámpáros. A Nemzetközi Vásár hajléka ez, amelyet tizenötezer munkás fűrészelt, gyúrt, rakott, nyesett, ragasztott és srófolított össze néhány nap alatt. Az egésznek a hangulata diadalmas, a váltakozó színek és formák látképe: izgalmas.

Izgalmas már csak azért is, mert a Nemzetközi Vásár olyan, mint az aréna, ahol a küzdőfelek a nemzetek ipara, kereskedelme, művészete. A dícsőség pénzben kifejezhető. A pontozás, — ha úgy tetszik, — a megkötött üzletek után történik. A bíró: maga a közönség. Ezernégyezer kiállító mutatja be a világnak, hogy mit tud. Csak a teljesítmény számít. Franciaák, németek, dánok, amerikaiak, osztrákok, jugoszlávok, törökök... A törökök elsőnek készültek el a pavillonjukkal és az anyag elrendezésével.

Kemal gázi szigorú szelleme országokon keresztül is ösztökéli őket. Évekkel ezelőtt ők voltak a leglassubbak, most ők a legsebényebbek.

És itt vannak az erdélyiek...

Galambducos, faragott, festett, tornácokra kiképzett székely házikó az erdélyi népművészet pavillonja. Fehérbabos, kék ruhában Bethlen Mária grófnő, derűs, bájos mosollyal vezeti a munkát. Kalotaszegi udvarhelyi és háromszéki varrottasok, szőttek, csipkék, fadaragványok és tulipánnal „írott” buktorok, csiki mázaskancsók, bírodalma ez a hely, amelyet testvéri szeretettel rohamoznak meg a pesti újságírók, az ünnepélyes sajtó-bemutató. Forgadják a „festékes szőnyegeket”, megcsodálnak minden bögré, imádnak minden kancsót. A színpompás ősi magyar díszítmények állanak az érdeklődés központjában. A grófnő, meg Kónya Gyula, kalotaszegi tiszteletes, alig győzik megfelelni a gyorsan pergő kérdéseket. Beszélnek dr. Olikó Lőrincz és dr. Pál Gáborné uriaszonyok érdemeiről, akik a torockói, meg a csikszere-dai székely népmunka szervezői és istápolói. Az újságírók jegyeznek számot, adatot. Székely beszédet, galambducot, megymást, legvégül még azt is, hogy a grófnő sietében egy tüveg kakaót és egy kiflit ebédelt, nehogy a munka színhelyét csak egy percre is el kelljen hagynia. A hangulat már teljesen kialakult és döntött emellett, hogy

a vásár pompásan sikerült, de mindenekfelett vezet: a torockói néppselet.

Talán igaz és helyes ez a megállapítás, de kétségtelen sok szerepe van ebben annak a nagy szeretetnek, amely Magyarországon mindennek kijár, ami erdélyi.

Budapest szíve már választott, de szeme, átható, fűrkésző szeme tovább kutat a látványosságok között. A pavilonok között fellelhető a Magyar Bárány székhelye. A magyar bárányok kijár a nagy kezdőbetű, mert a szédítő karrierek között egy sincs olyan, amely az övéhez volna fogható. A szoros értelemben vett nemesszörme lett belőle, sőt azt lehetne mondani, hogy nemesszörmek lettek belőle. — A hibern és a szkunkszon keresztül, leutánozza már az asztraganzt is. — Egyelőre az a látszat, hogy a hermelin előtt megbicsaklott, de a jövője kifürkészhetetlen, mert a magyar bárány mindegykére képes. Ma ő (I) a legviharállóbb magyar ipari termék, mert Sanghaitól Newyorkig, vámháttárokon és gazdasági válságon keresztüljárva diadalmasan tör előre, a magyar szücsipar igaz dícsőségére...

Hatalmas méretekben bontakozik ki a textil-, vas- és élelmiszer-ipar. Disze a vásárnak a kisipari pavillon, amelynek az a célja, hogy a világhírű magyar kisipart, amely most válsággal küzd, bekapcsolja a nemzetközi kereskedelmi forgalomba. Amerre csak lát a szem, ezer csoda mindenütt. A leghosszabb szálú és legsárgább dohány látható a törököknél. — Olyan karesu és szőke, mint anyáink korában az ifjú szláv szűzek haja. Szinte fodrász keze alá kínálkozik. Itt kapható továbbá a híres török edesség: a dulcsásza, amely minden étellek között az inyek legkellemesebb. Behidzs török követ kínálja vele a vendégeket, akik dilemma előtt állanak, hogy vajjon ráják-e tovább „a világ legaromásabb amerikai rágó-gummiját”, amit az imént alimentáltak, vagy pedig köpjék ki és emeljék agyaraikra kelet nyene falatját.

Rengeteg a komoly látnivaló. A technika persze ismét fejlődött: egyik gép gyorsabb, mint a másik. Furásra, faragásra, szeletelésre, meggyéb munkára, tűnemenyes gépésdák állnak a nézők elé. Újnyomásra dolgoznak. Könnyebb propagálni. A sajtó-pavillon jelentős távolságokra küldi szét illatát és ez valószínűleg nyomatókosabb propaganda, mint minden egyéb. A szemet kápráztatja a sok neoncsöves fényreklám, a fület tépi a zaj, a rádió, a zene. A szímaton keresztül egyetlen cikk agitál. A sajtó!

A szorosan vett szellem és terméke mindmáig távolmaradt a vásár zajától. Most fellép a magyar irodalom is a Nemzetközi Vásáron. A Magyar Írók Egyesülete sátrat nyitott és pedig szépszámu közönségre alkalmas férő-

hellyel, ahol könyvet is árulnak, de a legfőbb cél mégis az, hogy az írók itt szólhassanak a közönséggel. Be kell bizonyítani, hogy a szellemnek is van forgalmi értéke, és a nagy kiadást és kereslet hevében gondolni kell a könyvről is. Ez a propaganda a legnehezebb. Inynek, fülnék, ornnak, szemnek, nem kelle-metes. Itt csak a koponya számít.

„A kisanant nem fél annyira az Anschlussból, hogy elfogadja a Habsburgok visszatérését”

Egy cseh lap válasza Sauerwein cikkére

Prága, május 14.

Ismeretes, hogy Jules Sauerwein, a „Matin” külpolitikai rovatvezetője, Briand megbízásából a napokban Budapesten és Bécsben járt. Utjának az volt a célja, hogy puhatolozzék aziránt, nem lehetne-e egy esetleges Habsburg-restaurációval kiparizozni az osztrák-német páumuniót.

Sauerwein, amikor visszatért Párisba, utjának eredményéről beszámolt a Matinben és cikkének — nyilvánvalóan sugallmazott — tendenciája az volt, hogy a Habsburg-restauráció tulajdonképpen nem ütközik a békeszerződésekbe.

Sauerwein felfogása, amelyben alapjában véve Briand elgondolása húzódik meg, rendkívüli izgalmat keltett különö-

sen egyes kisanant-körökben. A prágai „Wenkov” című lap ma reflektál Sauerwein cikkére és megállapítja a maga részéről, hogy

a kisanant továbbra is szilárdan kitart ama álláspontja mellett, amely szerint a békeszerződések értelmében a Habsburgok trónarajutása megengedhetetlen. A kisanant — írja a „Wenkov” — minden ilyen irányú kísérletet meg is akadályozza. A Habsburgok propagátorai tévednek, ha azt hiszik — fejezi be a cseh lap — hogy az osztrák-német csatlakozás veszedelme a kisanantot annyira megijesztette, hogy inkább elfogadja a Habsburgok visszatérését. Nem akarunk sem Anschluss, sem Habsburgokat! — végzi cikkét a „Wenkov”.

Érdekes jelenítés a Cuvantulban

Ki ajánlott fel Nae Jonescunak 5 millió lej, hogy ne tory asson karlista politikát

Budapest, május 14.

Nae Jonescu, a Cuvantul főszerkesztője lapja mai számában olyan leleplezést közöl, amelynek minden valószínűsége szerint még súlyos politikai következményei lesznek. Nae Jonescu, akiről ismeretes, hogy már évekkel ezelőtt, amikor a régensek ideje alatt súlyos szankciókkal üldözték a karlista politikát, — bátran és mitem törődve a következményekkel, az egymásután megismétlődő lapelkobzásokkal — teljesen ennek a politikának szentelte minden ténykedését. Nae Jonescu mai cikkében újra felveti a király visszatérése előtti zavaros idők kulisszatitkainak néhány szenzációs részletét. A Cuvantul főszerkesztőjének cikke megírására az indította, hogy a nemzeti-parasztpárti organumok, sorozatos cikkekben hivatkoznak arra, hogy éppen a nemzeti-parasztpárt volt az, mely még a király visszatérése előtti időben a legjelkesebb Károly propagandát üzte szerte az országban.

— Önök együtt voltak velem? — kéri cikkében Nae Jonescu. — Talán Buzdugan régens halála alkalmával? Vagy talán, amikor Sarateanu régens választották? Ej, barátaim, én még nem felejtet-

tem el, amikor Madgearu visszatért külföldről — ez 1929 év őszén volt — ahol azt az impertinens kijelentést tette, hogy: én nem állok szóba nem-komoly emberekkel — és aztán úgy verte Madgearu: az asztalt, hogy az ajtaja elé összegyűltek a minisztériumi szolgák és kikiabálta: El fogom pusztítani Nae Jonescut. Én nem vagyok Duca... Nem fogom tűrni tovább ezt az infámiát... És aztán mikor voltak önök velem együtt? Talán 1930 januárjában? Amikor Maniu elkoboztatta a lapomat, amelyben pedig nem közöltem mást, mint az ő saját nyilatkozatát melyet még ellenzéki korában tett?...

Vagy talán ugyanazon év februárjában voltak önök velem együtt, amikor felajánlottak nekem öt millió lej készpénzt, az „asztrala leszámolva” arzal a feltétellel, hogy abban a bizonyos kérdésben többet egy szót sem írjak...

Igy, ilyen hangnemben folytatja Nae Jonescu szenzációs leleplezését, melytől beavatott bukaresti politikai körökben óriási szenzációt keltett. Egyelőre megindult a találgatás, hogy ki volt az, aki Nae Jonescunak öt millió lej hallgatási pénzt ígért.

A brassói vasuti felügyelőség hatásköre lényegesen kibővült az új átszervezéssel

Bukarest, május 14.

Megírtuk, hogy a vasutügyi vezérigazgatóság május elsejével nagyarányú átszervezést vitt keresztül a Cfr. kerületi igazgatóságok és felügyelőségek hatásköre tekintetében.

A CFR. adminisztrációjának gyökeres reorganizációja nagymérvű változásokat idézett elő nemcsak a vasut kebelében, hanem a nagyobb városok gazdasági vérkeringésében is, amennyiben az egyes fontosabb hivatali és szolgálati helyek és gócpontok megszüntetése, illetve egyik városból a másikba való áthelyezése következtében az egyik város gazdasági élete érzékenyen megcsorbul, míg a másik jelentősen föllerül. Ilyen gazdasági vérvesztés érte Arad városát is, a Cfr. felügyelőségnek Temesvárra való áthelyezése, míg Temesvár, — az üzletvezetőség székhelyéért való régi vetélkedés győzteseként — aratja le a győzelem gyümölcseit.

Amíg az aradi üzletvezetőség központja, — csaknem az összes hivatalaival és tisztviselőivel együtt május hó 1-vel Temesvárra költözött át, addig az aradi adminisztráció hatásköre alá tartozott külszolgálati ágak s vasuti

vonalak közül is jelentős részek mentek át a brassói Cfr. felügyelőség hatáskörébe.

Igy a piski fűtőház, állomás és szertár-főnökségek, sőt bizonyos vonatkozásokban maga mintegy 800 munkást foglalkoztató vasuti műhely is, aztán a piski-vajdahunyadi vonal és a piski-petrozsényi vonal valamennyi állomása, a petrozsényi fűtőház és osztálymérnökség s a piski-tővisi vonalszakasz a tövisi fűtőházzal együtt, miáltal

a brassói felügyelőség hatásköre igen jelentékeny módon megnövekedett, úgy, hogy Brassó városa nagykitérjedésű vasuti vonalrészek és jelentős vasuti üzemek adminisztrációs központja lett.

A brassói Cfr. körzet május elsejétől az eddigi 900 kilométer helyett 1400 kilométerre bővült ki. Körzete: Lupény, Zalatna, Tővis, Parajd, Gyimes, Predeal, Bereck és Vöröstorony.

Az aradi és bakau felügyelőségek felosztása után

12 felügyelőség maradt amelyek négy kerületi igazgatósága: Kolozsvár, Temesvár, Bukarest, Jasi hatásköre alá tartoznak.

A tavasz gondos bőrápolást követel

NIVEA-CREME OLAJJAL

Mert mindkettő védi a téli ruházat által elpuhított és túlerzékenyebbé vált bőrt úgy a szél, mint a rossz időjárás ellen. Mindkettő — mint ebben a nemből egyedülálló bőrápolószert — tartalmazza a bőrösszetételével rokon eucerintot; eucerintartalmánál fogva mindkettő mélyen behatol a bőrszövetbe és ennél fogva hatásosan és tartósan ápolja a bőrt.

Beiersdorf & Co. S. A. R. Brasov-Bresso, Strada Iuliu Maniu 39

A brassói felügyelőség a kolozsvári kerületi igazgatósághoz tartozik.

Mindezeknél azonban sokkal nagyobb jelentőségű gazdasági és üzemi szempontokból a bukaresti északi főműhely, a Cfr. legnagyobb központi vasuti műhelyének, valamint az orosz határmenti Tighina város vasuti műhelyének megszüntetése. A bukaresti főműhely és a tighinai műhely munkái és tisztviselői személyzete a Cfr. többi műhelyeibe való beosztással nyer majd elhelyezést.

Májusi liget

A ligetben hétköznapiakon ugyszorom csak gyerekek élnek, a mamákkal és gyereklányokkal, akik csak alárendelt függvényei a gyerekeknek. A függvények lakóik székében ülnek, a gyerekek előttük fekszik a kocsi, hogy a vízszintes motorként. A motorként már korábban után 1. zdi meg, labdát gurít földet és, biciklizik és babát dajkálva szüntelen, fardhatatlan munkakedvvel. Itt senki sem siel, senkinek sincs egyéb programja. Katóknak sincsen ötre megleszött brizspartija és Péterkének sincs fontos közzgyűlése. Nincs székszipil és fogókúra, itt a hölgyeknek annál nagyobbak a sanszai, minél több ráncoska látszik ki a spielhőzi alól. A szemöldökiük is érintetlen, ennek dacára édesen és elegendően élnek, nyújtózkodnak a napon szortyogva, izzadva, boldogan cucliznak pontos időközönként a kövér naplevelet és a nőről csak annyi fogalmuk van, amennyi a nőrsz bóbítás figurájából feléjük sugárzik.

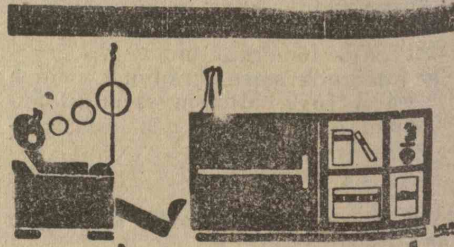
Jó elnézni, ahogy ez a rengeteg gyerek hompölyög, totyog és nyúzsog a tulipán-rondó körül; a jövő tursadalma, mint mondani szokás. Egy kis tizhonapos körülszajzva, ingó derékkal áll a kocsi, és minden erejével igyekszik lehúzni a kisasszony fejéről a sapkát. Ez úgyved lesz, az előjelek szerint a jövő társadalmában. Fáj elgondolni, hogy ez a virgonc kisfiu, aki itt szaladgál előttem a hajtányon egész délután. Frissen, kedvesen, adóhivatalnok lesz, vagy autógyártó és Likibé azért tömik bele banánon keresztül a vitamint, hogy a pégen egy kis csikkes, gyomorbajos rövidárkereskedőhöz adják férjhez.

Mig így nézelődöm, megtelik a főlece felnőttekkel. Vonatindulás ideje van, utazó idegenek sietnek az állomásra, vidéki asszonyok gondosan csomagolt rózsatöveket cipelnek, az éjjeli főpuncér keztyűsen korzozik és a kishivatalnok itt forbélol husz fillér-t a bonló gesztenyefák alatt.

A jövő kerjte észre sem veszi a felleldült forgalmat, tovább totyog, labdázik, cuclizik, de a meztelen karocskára már kabát kerül, a kisasszony begombolja az egyik cipőjét, amit egész délután kinyitva hordott a fájós lábán.

Ugy maradnék még, — tetszik nekem ez a kis paradicsom, ahol a lakók habzsolva, élvezve élnek, táplálkoznak, játszanak és nevetnek ebben a tejbegezresen édes, tiszta és tápláló levegőben. egyénien és exkluzíven, — de mennem kell, Andris éktelenül sir, még a retikülöm piros csutkjával sem tudom megőrizni.

SZ. NACY MICI.

SZÉKELY & RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁRTÁS R. I.

MAROSVÁSÁRHELY

NAGYSZEBEN, BRASSÓI FIOKJAI

LESZÁLLÍTOTT GYÁR' ÁRON

AJÁNLJAK

A MODERN BUTORGYÁRTÁS

REMEKEIT

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTEL K MELLETT IS.

Harc a vasut és az autó között

Berlin, május 14.

Mint a B. L. közgazdasági rovatában ismertetjük, a CFR is komolyan hozzá akar lépni, hogy megszervezze a védekezést az autók konkurenciája ellen. A probléma az, hogy a romániai autók, évek óta foglalkoztatják a nagy ipari államok gazdasági közvéleményét s legutóbb különösen Németországban esett sok szó róla. A németországi autók nálunk is most aktuálisabbak, mint valaha. A kérdés, bizonyára érdeklődésre számíthat, hogy miképpen gondolkodhat a dolog felől nyugaton.

Mindenekelőtt: nem látják olyan nagy veszedelemnek az autó konkurrenciáját a vasútra nézve, melyet ez a kálvária okozhatna. Eddig egészen lényegtelen mennyiség az, amit az autó elmozdított a forgalomból a vasút elől. Az Egyesült Államokban, az autó klasszikus hazájában is, csak az áruforgalom öt százalékát vette át az autó eddig a vasúttól. Németországban pedig csak egy százalékot.

Nagy izgalomra tehát egyáltalában nincs ok, akkor sem, ha a német Reichsbahn az autó konkurenciája által elszenvedett bevételi veszteségét évi 250 millió márkára becsüli. A harcban a vasútnak olyan nagy előnyei vannak, hogy az nem egy kis racionalizálással feltétlenül eredménnyel veheti fel a versenyt az autóval. Nagy távolságokra egész bizonyosan.

Az autó éppen a rövid távolságok terjedelménél tud sikeresen versenyezni a leg több országban a vasúttal s valószínű, hogy e viszonylatban győztes is megmarad. Mert a mai technikai adottságok mellett kb. 75 kilométerig gazdaságosabb, mint a vasút. Németországban pedig még inkább, ahol a Reichsbahn társaság politikája következtében az értékes áru szállítása rövid távolságokra aránytalanul drága. Az ilyen áruknál használatos ki a legjobban egyébként az autópálya többi előnye is: a nagyobb frissesség, nagyobb mozgékonyabb, a menetrendtől való függetlenség, a pakolás egyszerűsége, az átrakások megtakarítása.

A közvélemény örömmel fogadta az autó konkurenciáját, mert joggal remélték, hogy egy kis rés a vasút szállítási monopolióján csak javára lesz az versenynek, mivel nagyobb élénkségre s körülményekhez való megfelelőbb alkalmazkodásra fogja kényszeríteni a vasutat. Ez azonban a legkevesebb helyen történt meg, minél következménye hogy ma már a legtöbb országban aggodalommal néznek a további fejlődés elé. Különösen Angliában fordult meg a közvélemény a vasút javára. Mert a vasutban nemzeti vagyonnak olyan nagy része van befektetve, hogy nem szabad engedni, hogy az esetleg nagy részében kihasználatlanul maradjon s újabb befektetésekkel feleslegessé tétessék. Az egész nemzeti gazdaság szempontjából aggodalmasnak tartják, hogy ha a vasút mellett egy párhuzamos autó közlekedési hálózat épül ki, akkor az egyikre fektetett tőke se lesz jól kihasználható az eredmény az lesz, hogy az irracionális verseny miatt a szállítás drágább lesz. A közvélemény felfogásában történt változás eredménye, hogy újabban Angliában vasutak is kapnak koncessziót autó-áruszállításra, amit előbb éppen az egészséges konkurencia érdekében megtagadtak tőlük.

Nyilvánvaló, hogy párhuzamos szállítási hálózat kiépítése a legnagyobb mértékben pazarlás volna s egyetlen helyes megoldás a szállítás kartellizálása a vasút és az autó között, úgy, hogy mindkettő a legracionálisabban kihasználható. Németországban egyelőre éppen ennek ellenkezője történik: a Reichsbahn azt a kapcsolatot is megszüntette az autópálya érdekeltségével, ami azelőtt fenntartott. Mert szabad kezet akart nyerni az autó elleni küzdelemben.

Ez azonban nagyon kicsinyes eszközökkel folyik, melyek aligha vezethetnek eredményre. Mert propagandával keveset lehet ott elérni, ahol pénzről van szó. Az a kérdés, hogy az u. n. K-Farifák, melyeket azokra a vonalakra adtak ki, a melyeken az autó veszedelmes versenyfutást, célhoz fognak vezetni. Bevezették emellett a gyors tehervonatokat a rövid távolságok darabáruinak gyorsabb szállítására. Egy gép s egy keltős vagon az egész vonat, mely frissen szétfordja a csomagokat. A közeli fogalom ez által igen sokat nyert a gyorsaságban, de sosem nyert a távoli forgalom is, mivel nem lehet el az időt a hosszúságú útszakaszon. Ez a munkamegosztás természetesen hatékony eszköz lehet az autópálya versenyben, mely ilyen módon mégis előnyére lehet a szállítási.

Szives tudomására hozzuk, hogy az alábbi három népszerű Ford-modell árait újból leszállítottuk

Üzleti politikánkat követve, hogy gyártási módszerünk által a legnagyobb megakaratást tegyük lehetővé összes gyártmányaink kiváló minőségének fenntartása mellett, van szerencsénk becses tudomására hozni, hogy a mai naptól kezdve az alábbi nyitott kocsik árait leszállítottuk. És pedig:

Standard Sedan	Lei 185.000.—
Luxus Sedan	189.000.—
Városi Sedan	203.500.—

Értékelve ezen árszállítás jelentőségét, felhasználjuk az alkalmat arra is, hogy közöljük az alábbi Ford automobilon, kamionok és alvázak árjegyzékét, amely minden romániai viszonteladóra nézve érvényes.

AUTOMOBILOK

Phaeton	Lei 149.000.—
Luxus Phaeton	188.000.—
Roadster	148.000.—
Roadster hátsó férőhellyel	152.000.—
Luxus Roadster	163.000.—
Standard Kupé	176.000.—
Tudor	170.000.—
Cabriolet	200.000.—

AUTOKAMIONOK ÉS ALVÁZAK

Pick-up nyitott sofför-kabinnal	Lei 134.000.—
Könnyű kereskedelmi alváz	112.000.—
Kamion alváz 131 1/2 egyszerű kerékkel	143.500.—
Kamion alváz 131 1/2 dupla kerékkel	147.500.—
Kamion alváz 157 egyszerű kerékkel	157.000.—
Kamion alváz 157 dupla kerékkel	161.000.—
Kamion nyitott sofför kabinnal 131 1/2	160.000.—
Kamion csukott sofför kabinnal 131 1/2	165.000.—
Kamion csukott sofför kabinnal és oldalra tolható platformmal	182.000.—

Ezen árak egész Románia területére érvényesek. Telefonáljon, vagy írjon azonnal az Önhez legközelebbi Ford viszonteladónak és kérje a fenti árjegyzékben szereplő Ford automobilon, kamionok és alvázak ingyenes bemutatását.

Viharos tanácsülés a marosvásárhelyi városházán

Táviratilag megszüntették a kereskedelmi lányiskolát, mert a gimnáziumi igazgatónőnek jó lakásra van szüksége — Mivel fenyegetőzik a kommunista tanácsos. — Panaszok a földgáztársaság ellen

Marosvásárhely, május 14.

Viharos ülése volt ma délelőtti a marosvásárhelyi városi tanácsnak. Az ülésen elsőnek Sós kommunista tanácsos szólalt fel, aki egy vita kapcsán kijelentette, hogy a kommunista tanácsosok azért járnak szorgalmasan a tanácsülésekre, mert meg akarják tanulni a közigazgatást, tekintve, hogy rövidesen ők veszik át a vezetést.

Pantea János dr. polgármester Sós bejelentésére csendes rezignációval megjegyezte, hogy bizony nem lehetetlen, hogy ennek a városi tanácsnak ez az utolsó ülése.

Bernády György dr. volt a következő felszólaló, aki a földgáztársaság ellen emelt panaszt. Kifogásolja, hogy a társaság önkényesen állapította meg a földgázárakat.

Ferenczy Zsigmond dr. a kereskedelmi lányiskola ügyét teszi szóvá. Szerdán ugyanis távirat érkezett Bukarestből, amely ennek az iskolának megszüntetését rendelte el.

Hir szerint — amint erről más oldalról értesülünk — a leányiskola megszüntetésének háttérében egy egészen különös személyi természetű ügy húzódik meg. A kereskedelmi leányiskolával szomszédos

leányfőgimnázium igazgatónője ugyanis is szemet vetett a kereskedelmi iskola helyiségeire, amelyet szeretne a maga számára lakásnak megszerezni.

Ennek érdekében az igazgatónő olyan információkat küldött Bukarestbe, hogy a kereskedelmi leányiskola magyar intézet, amelynek magyar növendékei és magyar tanárai vannak. Az igazság ezzel szemben az, hogy

csak két magyar tanárnője van az intézetnek, még pedig Berde Mária és Lerchenfeld Mária és a növendékek 50 százaléka is román.

Ferenczy dr. a városi tanács ülésén rámutatott a kereskedelmi leányiskola gyakorlati szükségességére és azt javasolta, hogy, ha már minden áron leépítést akarnak, akkor szüntessék meg a leányfőgimnáziumot, mert az intellektuális pályákon már amúgyis nagy zsufoltság uralkodik.

BOULANGER FRANCIA PROFESSZOR SZERINT:

Az erdélyi vegyipar egész Középeurópában domináló szerephez juthatna

A gázvidék óriási értéke és jelentősége

Francia vélemény a dicsőszenimártoni nitrogéngyárról

Páris, május 14.

A dicsőszenimártoni nitrogén gyár ügye, melyben a múlt kormányának olyan nagy szerepe volt és mely szoros összefüggésben állott Manóilescu akkori lemondásával, ha pillanatnyilag nem is áll első helyen a közügyek frontján, mégis erősen aktuális maradt. Éppen ezért, érdekesnek véltük gazdasági és tudományos szempontból kikérni egy olyan ember véleményét akinek objektivitáshoz kétség sem fér és akinek szava, ép a tudományos világban viselt helyzeténél fogva, kétségtelenül mérvadó.

A beszélgetés egy másodrendű téma körül indult, de sokkal érdekesebb lett, mint gondoltam.

Boulanger professzorról, a Sorbonne egyik híres, az alkalmazott chemia híres tanáráról van szó, aki

egy ízben lenn járt Dicsőszenimártonban és így közvetlen tapasztalat alapján beszélhet.

Laboratoriumában találom a professzor urat. Amint lonbikjai és műszerei közül felnéz feketés szürke szakállas arcával, nagyon magas, kifutó homlokával, a kutató tudós tipikus alakja rajzolódik elém. Miután leállítja a sístergő gáz tartályt és a titokzatos folyadékokat vizsgáló pillantással még egyszer ellenőrizi, szívesen áll rendelkezésemre.

Arra a kérdésemre, hogy tényleg lenn járt-e Erdélyben, Dicsőszenimártonban és mi véleménye van a nitrogén gyárról, a következőben válaszol:

— Valóban voltam Dicsőszenimártonban, még 1919-ben, francia tőkések megbízásából, akik a gyár iránt, főképp ökonomiai és technikai szempontból érdeklődtek. Véleményemhez az adatokat az akkori üzemigazgató, dr. Staehelin Pál adta nékem. Azt találtam, hogy a gyár fekvése egyedül a gázellátás szempontjából van helyesen megválasztva. Míg a többi nyersanyag: koks, vagy faszen és mész, meg egyéb előállítandó anyagok szempontjából, a lehető legszerencsétlenebb. Ugyanis a két főnyersanyag beszerzési árai állandóan növekedő tendenciát mutatnak, minek következtében az előállítandó termékek önköltsége, napról-napra emelkedik.

Szóval elér egy határt, ami miatt a nemzetközi piacra nem juthat ki és az elhelyezési lehetősége mind kisebb és kisebb periferiára szorul.

Teljesen mellékes tehát, hogy milyen hatásokkal dolgoznak. Mert a berendezésben, az alapkoncepcióban van a hiba. Ha a gyár további kiépítése a mostani megoldásból eredő termékekből fog kiindulni, akkor természetesen ezen termékek szintén versenyképtelenek lesznek.

Szóval a gyár nehezen fogja fenntartani magát.

Ugyanezen termékeket lehet más koncepcióval, más nyersanyagokból kiindulva olyan módon előállítani, hogy a nyersanyagok nem emelkedő tendenciájuk legyenek, mint ahogy azt Dicsőszenimártonban csinálják, hanem csökkennek.

— Mit gondol tehát Professzor ur, miképp lehetne a földgáz vidéken az említett megoldást alkalmazni?

— Éppen az utóbbi 11 évben, miután a dicsőszenimártoni gyárat vizsgáltam, igen különös figyelemmel kísértem a chemiai ipar ilyenrangú fejlődését. Közben úgy a francia, mint az amerikai vegyipar több érdekes megoldást helyezett sikerrel üzembe.

Ezt az említett ökonomikus megoldást az erdélyi földgáz vidéken is lehetne alkalmazni.

Ugy tudom különben, hogy maga a vállalat vezetősége már 1917—1918-ban foglalkozott újabb, racionalisabb megoldás keresésvitelével.

— Szóval Professzor ur azt véli, hogy a földgáz-chemiának volna jövője Erdélyben? De akkor hogyan kellene a megvalósításhoz fogni?

— Lehet a gyárat kiépíteni a mostani koncepció alapján, ami természetesen tökélet igényel. Csak az a kérdés, nem lesz-e ez meddő, éppen a fentebb kifejtett önköltségek állandó emelkedő tendenciája miatt?

A másik megoldási koncepció esetleg drágább, de a vegyipar nagy fontos-

sága következtében az erdélyi vegyipar a középeurópai piacon is domináló szerephez juthatna. Ugyanis igen előnyös önköltségekkel lehetne Erdélyben termelni, amelyhez hasonló viszonyok csak az Egyesült Államokban vannak.

— Tehát a Professzor ur véleménye szerint, és az Ön megfigyelései alapján, csak a megfelelő koncepció kellene és Erdély a földgáz vegyipar gócpontjává lehetne?

Boulanger professzor élénken helyesel.

— Ugy van. Sőt

további feldolgozási tervek is lehetővé lennének, mert hiszen azok az eddig termelt anyagból indulnának ki. A gázvidéket hihetetlenül értékes kincsébányává lehetne átvarázsolni.

Boulanger professzor véleménye a szakkörökön kívül, Erdély gazdasági szempontjából is nagyfokú érdeklődést válthat ki.

Ma éjjel egy órakor egy órával visszaigazítják az órákat

A munkaügyi minisztérium körtávirata

Bukarest, május 14.

A munkaügyi minisztérium ma körtáviratot küldött szét, amelyben közli a vidéki kirendeltségekkel, hogy a minisztériumi határozat alapján a mai nappal bevezetik Romániában a középeurópai időszámítást.

A munkaügyi minisztérium elrendeli, hogy az összes közhivatalokban ma, május 14-én éjjel egykor az órákat egy órával vissza kell vinni, vagyis a mostani időszámítás szerinti éjjel 1 órakor, 12 óra lesz.

Ugyanígy állítják be természetesen a középeurópai időszámítást a CFR-nél is.

Változatlanul tombol a spanyol forradalom

Oltárokat zúztak szét, a szentek szobraira köteleket kötöttek és végighurcolták az utcákon

Moszkva rádióüzenetet küldött a munkások, katonák és parasztok tanácsköztársaságának kikiáltására

Madrid, május 14.

Spanyolország déli részében az új forradalom negyedik napján, szerdán is, változatlan erővel tombolt az antiklerikális mozgalom. Ezúttal Algeciras San Roque és Lalreia városkákban estek a kolostorok és templomok a felzúgott néptömeg dühének martalékává. Lalreában különösen féktelenül tombolt a forradalmi hullám.

A tömegek itt szétverték és pozdorjává tették a templomok oltárait, a szentek szobraira köteleket kötöttek és végighurcolták az utcákon.

A délspanyolorzági városokból a papság Gibraltárba menekült, amelynek szálódait valósággal megtöltötték a monarchista és klerikális elemek. Az apácákat is különösen gibraltári kolostorokba helyezték el.

Mindinkább kialakul az a vélemény, hogy

az új forradalmat egyrészt Alfonso

király mozgatja, aki a monarchistákat tüzei Párisból a köztársaság megdöntésére, másrészt pedig Szovjetország keze van a játékban.

Galarza állami főügyész tegnap nyilatkozott a sajtónak és bejelentette, hogy Alfonso exkirály ellen megindítja a büntető eljárást, miután bizonyítékai vannak arról, hogy a spanyol monarchisták francia royalistákkal állanak összeköttetésben, akik által közvetlenül a Párisban tartózkodó Alfonztól kapnak utasítást.

Moszkva szerepét felfogott rádióüzenetek mutatják. Ezekben

az orosz szovjet arra hívja fel a spanyolorzági kommunista pártot, hogy minden eszközzel segítse elő a földművesek és munkások forradalmát.

A Zamora-kormányt munkásokból, katonákból és parasztokból álló kormánynak kell felváltani. A moszkvai rádióüzenetek felszólítják a parasztokat, hogy haladéktalanul foglaljanak földet maguknak.

A MÉRTÉK-KONFEKCIÓÖLTÖNY

HASONLOKÉPPEN A MÉRTÉKUTÁNI ÖLTÖNYÖKHÖZ, AZ ÖN TESTMÉRETEI UTÁN LESZ SZABVA ÉS KÉTSZER PRÓBÁLVA. — AZ ELKÉSZÍTÉS A MODERN KONFEKCIÓ RACIONÁLIS MÓDSZERE ALAPJÁN TÖRTÉNIK, MELYEK EREDMÉNYE AZ OLCSÓ ÁR!

KAMMGARNBÓL:

Lei 4500

CHEWIOTTBÓL:

Lei 3800

MÉRTÉKKONFEKCIÓ

Mértéköltöny,

melynek beszerzése

mindenkinek módjában áll!

NEUMANN-nál

KIRÁLYI UDVARI SZALLITÓNÁL BRASSÓBAN, A KOLOSTOR-UTCÁBAN

MEMBERETVAKREN
ELŐNYEI
BŐSÉGES HAB-KIMÉLI A PENGET
HIGIENIKUS. — GAZDASÁGOS
MINTADARAB KAPNATO AZ ÖSSZE
SZAKÜZLETEKBE
PRÓBALJA KI, HOGY MEGGYŐZŐDHESEN
VÉZÉRKÉPVISELET: M. MARGULIUS BUCURESTI, SMARDAN

Csak az a bizonyos koncepció hiányzik legalább egyelőre.

A földből ömlik az érték, az erő, a vagyon, csak értékesíteni kellene.

Boulanger professzor tudja a módját. De másképp nézne ki Erdélyország, ha — mondjuk — véletlenül itt volna Franciaországban.

Nem volna munkanélküliség, nyomor és szegénység.

A gázból nálunk csak a bűdösség maradt meg, mint a nitrogén-gyár esete mutatja.

Mándy Ilona.

Az orosz szovjet Spanyolországba küldte rendkívüli megbízatással

Trilliser Cseka-vezért, aki annakidején a koreai zendülést leverte és aki a legjobb szovjetagítatók közé tartozik.

A Zamora-kormány egyébként folytatja rendszabályait egy monarchista, mint a kommunista elemekkel szemben, de egyelőre nem sok eredménnyel.

Maura belügyminiszter kiáltványban közölte, hogy a templomgyújtásokat rögtönítelő bíróság elé állítja.

Elmenekült Spanyolország hercegprimása

Madrid, május 14.

Legújabb jelentések szerint Segura, Spanyolország hercegprimása, elmenekült az országból és átlépte a francia határt.

Ugyancsak Franciaországba menekült Toledo bíboros-érseke is.

Az egyházellenes kilengések az egész országban tovább tartanak. A kolostorok, paplakok, parókiák csaknem mindenütt üresek és kihaltak. A papok, apácák és szerzetesek részben a határon túlra menekültek, részben ismerőseiknél húzódnak meg.

Csütörtökön több városban kimondották az általános sztrájkot.

Diplomáciai affér a fényképező francia tisztek miatt

Königsberg, május 14.

Nemrégiben nagy feltűnést keltett Németországban az a hír, hogy a német hadgyakorlatok fontosabb mozzanatairól Párisban pontos fényképfelvételek kerültek forgalomba. A beindított vizsgálat során kiderült, hogy a felvételeket azok a francia tisztek készítették, akiket — természetesen civilben — Fauguet königsbergi francia konzul látott vendégül.

A német külügyminisztérium magyarázatot kért az ügyben a francia külügyminisztériumtól, mire Fauguet konzult jelentéstételre Párisba hívta, majd végleg visszarendelték. Sajtóértesülés szerint a berlini francia katonai attasé, Mierny szintén visszarendelt, mert neki is tudomása volt a francia tisztek amatőrkedéséről.

A Rockefeller- és a magyar tudományos alapítvány élet

Budapest, május 14.

A magyar képviselőházban a kultusz-tárca költségvetésének vitája során Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter is felszólt. Bejelentette, hogy tárcája költségvetésének csökkentése az előbbi évekhez viszonyítva közel 12 millió pengőtesz ki. Ezt az áldozatot a kultuszminisztérium a közgazdasági válság miatt hozza meg, figyelmeztette azonban a magyar közvéleményt, hogy az utódállamokban, Romániában és Jugoszláviában jelentősen kulturális törekvés tapasztalható, amit Magyarországnak nem szabad figyelmen kívül hagynia.

Azután örömmel jelentette be, hogy a Rockefeller-alapítvány igazgatóságtól kedden levél érkezett, amelyben közli, hogy hajlandók szoros együttműködésre lépni a szegedi egyetemmel és a tihanyi biológiai intézettel. Erre a célra 1 millió 18 ezer pengő adományoznak a magyar államnak. A Rockefeller-alapítvány közötti közöledését a mai körülmények között kettős örömmel fogadhatja a magyar tudományos élet.

Rázza a belső meghasonlás, az utálat, a szégyenérzet. Kedves arcán ezer indulat hullámozik. S még belekóstolt! Becstelennek érzi magát.

Felkapja az üveget, kirohan a tornácra és a pálinkát elhajítja a szemétdomb felé. A csirkék ijedten rebbennek széjjel. A barack illatos párlata elkeveredik a trágyalével.

De maródásai nem szűnnek meg. Ilyen gyöngye, gyalázatos lett élemedett korára. Tisztességtelen, becsületben eltöltött élet után.

A szesz ize égeti a torkát és a gyomrát. Mintha saját becstelenségét nyelte volna le. Nem bírja magában a Judást. Mutatóujját a szájába veszi, mélyen ledugja a nyelvcsőig, úgy ingerli a belsőt, míg csak meg nem indul ki felé a gyomornak, a hasnak, a beleknek végtelen áradata.

All a tornácán, a korlátot át kihajol az udvarra és okádja kifelé az utálatos cseppeket. Öreg, ősz asszony, igénytelen és alázatos lélek, aki egyetlen egyszer bizonyult csak tisztátlannak és gyöngének s ennek nyomait most kétségbeesett erőfeszítéssel, lesújtva, szenvedve igyekszik kikaparni életéből.

Halottsáppadtan, reszketeg lábakkal tér vissza a háza Betegen dül végig az ágyon, rossz, savanyu szaga van, szemesarkából könnyek gördülnek elő és végigtolynak ráncos, lefedt arcain.

Erős kávé forrt a tűzhelyen, a cikória illata átsűrödött az ajtóhasadékokon és belepte az egész házat. Fakanállal keverte a fortyogó, feketehabos folyadékot s bár távolról sem volt érzelmese, vagy a dolgok fölött medítő természet, gondolatai most mégis összevissza csapongtak a múlt évek zavaros emlékei között.

Kicsit meg volt ijedve, mert bensejét nagy indulatok lúhták fel, amihez nem volt hozzászokva. Élete tele volt csudálatos és komor eseményekkel, azonban egyik sem ingatta meg nyugalmában és fölényes közönyében. Mikor az első ura bolondmódra felkötötte magát az istállóban, kicsit sirt ugyan, de inkább a tessék-lássék okából, mint a benső megrendülés miatt. Csak annyira batódott meg, csak annyira borult gyászba, amennyire menyecskei volta és a köz-tisztesség követelték.

De amikor a második ura adta be a kulcsot, már egy könnyet sem hullatott. Pedig végignézte, sőt végigcselékedte Zsuzsával együtt egész kinszenvedését, napokig tartó elnyomorodását s az utolsó éjszaka rettenetes agóniáját. Okosabb lett volna, ha bánatot mutat, de képtelen volt rá. Sem értelmének, sem érzelmeinek nem volt semmi hőfoka. Szenvtelen, gögös egyéniség volt, tele urhatnámsággal, felfelé törő ambícióval, meztelen és szemérmetlen érzéki-séggel.

Nem sirt apjának—anyjának halálakor sem, nem bántotta, ha megdöglött a kutyája, nem voltak érzelmi válságai, ha elejtett maga mellől egy-egy férfit, vagy elejtette őt maga mellől egy-egy férfit. Gombház, ha leszakad lesz más! alapon bonyolította le ügyeit. Legfeljebb a hiúságát piszkálta, ha egy-egy uri ismeretsége maradt abba. Olyankor nyers és mohó falánksággal igyekezett a hiányt pótolni. Beutazott Szolnokra, ahol a Nemzeti Szállóban, vagy Debrecenbe, ahol a Bikában szállott meg. Csupa selyemben úgy nézett ki, mint egy parasztsorban maradt nagybirtokos-asszony. Nagyszerű formái és feltűnően szép arca mellett vonzóvá tette a jó mód, ami leugrázott róla.

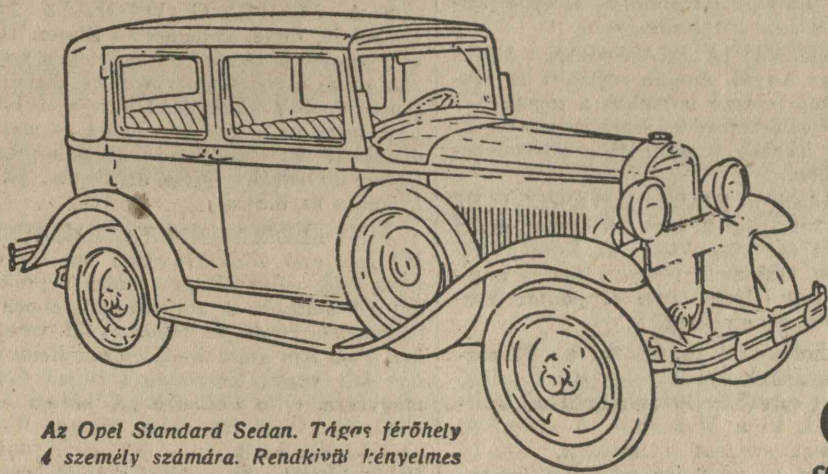
Sosem jött üres kézzel haza. Szerelmei áthidalják Nagykompot és széles környékét. Sok látogatásra akadt, nem ritkán a megyei urak közül is. Ujabban családostól együtt jelentek meg nála idősebb gavallérok nyaranta egy-két hónapos üdülésre. Ráfizetett ezekre a boltokra, mert alig fogadott el valami pénzt, de úgy gondoskodott vendégeiről, mint ha szíve szerint való gyermekei lettek volna. Nap mint nap követtek a nagy trakták, egyre szaporodott a teher és a kamat.

Kavarta a kávé és egyre nagyobb megütközéssel vette észre, hogy belülről szántják az indulatokat.

A fene egye meg, nehéz feladat lesz ezt a dolgot a fiával elintézni.

Ha férje volna vagy testvére, vagy éppen rokona, akkor olyan érzékletlenül és gépiesen cselekedne, mint a masina. De az egyetlenke tulsárcosan hozzánőtt. Nem is annyira a szívéhez, mint inkább a fantáziájához. Sok hiu álma kötötte a gyerekeihez. Hogy ez lesz, meg az lesz. S ha már nem lett semmi sem, akkor ragaszkodott hozzá, vakon, ösztönösen.

Hogyan tarthat üzemben egy 6-hengerest, a 4-hengeresnél is kevesebb költséggel?

Az Opel Standard Sedan. Tágas férőhely 4 személy számára. Rendkívül kényelmes és kitűnően felszerelve. Kiválóan jó rugózás. Könnyű kezelés. Rármely kívánt sebesség. Egy autó, amely külsejében és teljesítményében „nagy kocsi”. Egyéb modellek a cabriolet, a sport coupé és a luxus Sedan.

EGY ÚJ AUTO JELENIK MEG ROMÁNIÁBAN

General Motors Continental örömmel jelenti, hogy a Romania Motors céget bízták meg egy eddig Romániában teljesen ismeretlen autónak az eladásával.

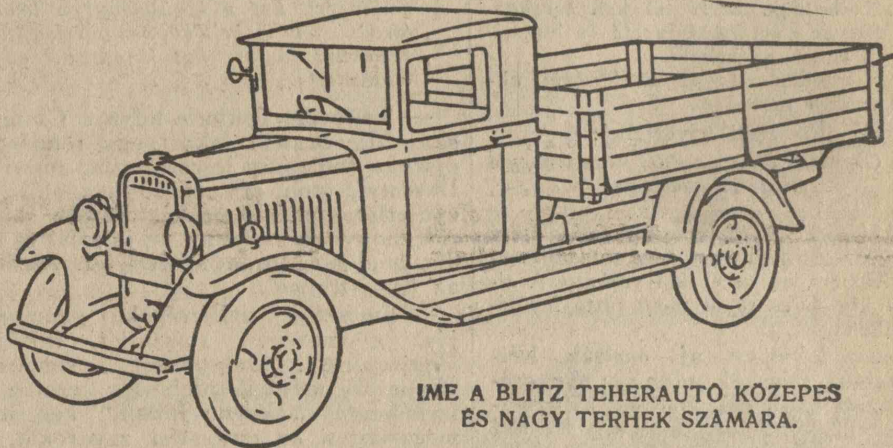
Képzeld el egy 6-hengerest, valódi „nagy kocsi” vonalakkal, amelyet egy nagy európai üzem és Amerika legnagyobb automobilgyári szervezete együttes erővel állít elő. Egy kocsit, amely az amerikai erőt az európai kényelemmel és takarékosággal egyesíti. Amellett egy kocsit, amelyet olcsóbban árúsítanak, mint a legtöbb 4 hengerest.

Ez az új Opel a nagy német Opel cég gyártmánya, amely mögött a General Motors telje erejével áll.

És a teherkocsit használók számára ugyanez a nagy kombináció egy szilárd, gazdaságos új teherkocsit produkált, a Blitz-kocsit. Vizsgálja meg és próbálja ki ezeket az új autókat és teherkocsikat! A Romania Motors minden modellt raktáron tart.

RÖVID ADATOK AZ OPELRŐL

1. A legalacsonyabb árú, teljes méretű autó 4 személy számára. Tágas. „Nagy kocsi” vonalak. Kitűnő rugózás kitűnően fekszik az uton, nagy kényelem.
2. Hathengeres erő. — Hathengeres gyorsaság — Hathengeres simaság!
3. Alacsony benzinfogyasztás. — Gazdaságos üzem. — Hosszu élettartam a hathengeres motor miatt.
4. Amerikai erő párosítva európai kényelemmel és takarékosággal.
5. Alaposan kipróbált kocsi, a General Motors tágkörű jótállásával.

ÍME A BLITZ TEHERAUTO KÖZEPES ÉS NAGY TERHEK SZÁMÁRA.

Olcsó teherkocsi nagy teljesítménnyel és takarékos üzemmel. A momentum elv szerint épült, hogy ellenálljon hirtelen lökéseknek és hosszantartó erőfeszítéseknek. Ez a szilárd teherkocsi nagy terhet sok ezer kilométerre szállít. Alacsony, tágas alváza olyan karosszéria alkalmazását teszi lehetővé, amely megfelel minden igénynek.

OPEL SZEMÉLYAUTO és BLITZ TEHERKOCSI

a General Motors gyártmányai

Bizományos Románia számára: ROMANIA MOTORS S. A.

42. Bulevardul Brătianu - București

bagyományos parancsszóra ragaszkodott hozzá, mint a vagyon örököséhez. Áki nek átadhatta a földet, melyért éppen úgy rajongott, mint minden más falusi. — Sanyil!... gyere be!... Sanyil!...

Az egyetlenke kint lödörgött az udvaron, dolog nélkül bámult bele az esti sötétbe. Az anyja kiabálására ügyet sem vetett, csak amikor negyedszer-ötöd-ször szólott utána, tért be mogorván a konyhába.

— Mi kajáltán megint, na? Az anyja oldalról nézte a fiát, hosszúkás, sápadt arcát, finom, szőke haját, keskeny kezeit. Nem paraszti alkat ez, olyan tartása van, mint egy princnek, karcu és gyengédvonalu.

A borszagot megérzte rajta hat lépésről is.

— Nem bánom, ha fölmissz Pestre...

Az egyetlenke csillogó szemekkel bámult rá. Teljességgel éretlen, infantilis szerkezetű ember volt, agyonkényeztetett, degenerált, önértetlen legény.

— Ad pizt?

— Adok... Mennyi föl... meggondutam...

— Na lássa... ezt tuthatta volna előbb is...

Úgy örült a pesti utazásnak, mint a baka a szabadságnak. Hálásnak és kedvesnek kellett volna lennie az anyjához, aki sokhónapos vita után rászánta magát a nagy áldozatra, hogy ismét felkü-

di Pestre. De a lelki építménye sokkal gorombább volt annál, semhogy gyöngédséget tudott volna mutatni.

— Mennyi pizt ad?

— Mennyi kell?

Hát mennyi kell neki? Sok. Minél több.

Felvillanta benne a város olcsó örömei: vásárnap déutáni kavargások a Népligetben, zongorás lupanárok a Józséfváros mélysegeiben, csavargások a Rákóczy-ut forgatagában s korzózó cseledek a Baross-téren. Sok kell, nem úgy, mint falun, azért nyult két éve a villamos pénzéhez is.

— Mongya mán, mennyit ad?

Alkudozni kezdtek az összegben. Az asszony könnyen engedett, végül megígért mindent, amit a fiú kívánt. Az egyetlenke leült az asztal mellé és mo-hó vággyal srofolta felfelé az összegeket.

— Kétmilliót kügyön!... Hajja, kétmilliót... küd?

— Küdök.

— Egy új ötönyt nem csinátat?

— Ha szükségid van rá...

— Asztán majd irok idesanyámnak.

— Irsz a fenét... mint mutkor... inkább ma maraggy itthon...

A tiszta szobában felterítette az asztalt s elővette a nagy ibrikeket. Pofon tudta volna magát ütni, hogy minden

mozdulat olyan neheze esik. Így is, úgy is meg kell lenni, hiszen ha így folytatódna a dolgok tovább, megverik a dobát a háza előtt. Nem lehet már kitar-tani az egyetlenkével, maholnap löcs-csel támad majd rá, félrerugja, mint egy kóbor ebet.

— Vacsoráj eccer velem... a bábaszü-le is átgyn. Ugyis elig rosszu' vagy...

Az igaz, hogy rosszul van. Már két hete. Tegnapelőtt olyan görcsei voltak, hogy szinte azt hitték, rámege. A bába jött át, de az sem tudott segíteni. Pedig hajnalig rakta a borogatásokat.

Az ám, a bába jött át.

Néhányan jelentősen összenéztek. Asszonyok. Mondtak is egymásnak egy-egy szót:

— Te lellem, a Zsuzsa mán másoccor kerüget a Szende Marinál...

— Hátha hijják...

— Aszongyák, Sanyiba beleállt mán a görcs...

A legény leült az asztal mellé, való-ban nagyon gyöngye volt, nyilván az ital marta föl a beleit, gondolta magában. Jobb is, ha helyben marad, nehogy meggondolja a pesti dolgot az anyja, kedvében kell kicsit járni.

Elverték már a kilencet, mikor a bába beállított. Nehezen fujtatott, úgy nézett ki, mint egy zsirpöföteg, alig birták a lábait.

Hírek

Töröm a fejemet

Sok titkot rejt a föld gyomra
Most is rájöttek egy nyomra.
Lám, hogy Besszarabiába
A rendőr nem él hiába!

Megfagy a vér az emberben,
Mit leltek ott egy veremben.
Egy szektát rejt a föld szíve.
Melynek csóré minden híve!

Megtelen ott pap és bíró,
Fü, lány, ha nagy, ha síró,
Ahány anyó, ahány apó,
Na náluk sem lennék... szabó!
Inconnue

Felhívás!

A képviselő-választást, a megjelent hivatalos hirdetmény szerint június hó elsején, a szenátor-választást pedig június hó 4-én tartják meg. Közeledik az idő, amikor minden magyarnak az urnákhoz kell járulnia, hogy leadja szavazatát a Magyar Párt jelöltjeire. Mivel a törvény értelmében csak az a választó gyakorolhatja választói jogát, akinek választói igazolványa a kezében van, újlag felkérjük választópolgárainkat, vegyék ki haladéktalanul igazolványaikat. A brassói választók a járásbírósnál, délután 3 órától 7 óráig, vasárnap és ünnepnap délelőtt 8-12 óráig vehetik ki igazolványukat, a falvakban kiadatik, mikor száll ki a bíró, hogy kiossa az igazolványokat. — Legyen minden falusi testvérünk résen, hogy kézhez kapja igazolványát.

A nehéz gazdasági válságból csak úgy verődhet ki népünk, ha saját véréből való vére bizza képviselőit. Jogainkért csak a mi fienk harcolhatnak. Ezért fel kell sorakoznunk a Magyar Párt zászlója alá és biztosítanunk kell ennek győzelmét.

Teljesítse minden magyar kötelességét, akkor a siker nem marad el.

Testvéri üdvözléssel:

Az Országos Magyar Párt Brassó megyei Vezérőlbizottsága.

— IDŐJÁRAS. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint egyelőre további meleg, de zivatarrá hajlamos idő várható. A zivatárokat kisebb és rövid ideig tartó lehűlések követik.

— MOZART képe az új osztrák két-schillingesen. Bécsből jelentik: Az osztrák nemzeti bank május 18-án új ezüst-pénzemekeket hoz forgalomba. A két schilling értékű érmeiken Mozart képmása van ezzel a szöveggel: „Wolfgang Amadeus Mozart 1756-1931.” Az érem-pénzek történetében új fejezet kezdődik ezzel a ténnyel: nem uralkodó, vagy nagy államférfi, hanem a művészvilág egyik kiválóságának képmása került az osztrák kétschillinges ezüstre.

— NYUGDIJAS ÖZVEGYEK KÉZIMUNKÁKCIÓJA. A nagyváradi nyugdíjas tisztviselők özvegyei és árvái, reménytelen helyzetükben és nyomorúságukban elhatározták, hogy a megélhetésükhöz szükséges anyagokat iparművészeti tárgyak készítésével és eladásával teremtik elő. A mozgalom vezetői ezen az uton is arra kéri Brassó város közönségét, hogy, amikor a nyugdíjasok özvegyei és árvái a szép és művészeti gobelinekkel és képekkel házról-házra járva, megjelennek, fogadják őket szeretettel és méltán-lással, mert azok, akiknek ilyen iparművészeti munkákra van szükségük, megfelelően olesón juthatnak minden igényt és ízlést kielégítő holmikhoz.

20. sz. szelvény

„Vestis” Ruházati Áruforgalmi Rt.
Brassó, Lensor 26., 10⁰0-os ked-
vezményére jogosító utalvány el-
nyeréséhez 6 db. folytatódagos
számu ilyen szelvény szükséges

Málnási Mária forrás

természetes alkalikus sós-gyógyviz.

A légzőszervek betegségeinél, gége- és tüdőhurut, köhögés, rekedtség. A legjobb nyálkaoldószer! Gyomorégést azonnal megszüntet!

Főraktár E. D. & THEIL,
Brassó, Vasut-utca 25 szám.

— HALAL HELYETT ÉLETFÖGYTIGLA-NI FEGYHÁZ. Budapestről jelentik: A Kuria ma ítélkezett a nagyrévi arzénés asszonyok bünperének harmadik csoportja felett. A Törvényszék és a Tábla annak idején négy vádlott közül Lipka Pálnét kötéltálati halálra, Sebestyén Bálintné, Holyba Károlynét és Köteles Istvánnét pedig életfogytiglani fegyházra ítélte. A Kuria most a hatvannyolcéves Lipka Pálné halálát ítélte, magas korára való tekintettel, életfogytiglani fegyházra mérsékelte, Sebestyén Bálintné életfogytiglani büntetését tizenöt évi fegyházra szállította le, míg Köteles Istvánné és Holyba Károlyné büntetését helybenhagyta.

— ANYÁK NAPJA BRASSÓBAN. Május hó 17-én, az Anyák napján, délelőtt 11 óra-kor, az Apolló mozgó termében a román Nő-szövetség előadást rendez, amelyre mindenkit meghív, az iskolák vezetőit és a növendékeket elsősorban.

— A BRASSÓI SZÁSZ LOVÉSZEGYLET május hó 15-én pénteken este 8 órakor tartja 70-ik rendes évi közgyűlést a „Korona” ét-terem külön termében. Nagyon fontos napirend! A tagok teljes száma és pontos meg-jelenését kéri az elnökség.

— Női holttestet fogtak ki a Maros-ból. Marosvásárhelyről jelentik: Csütör-tök délelőtt egy 35-40 év körül nő holt-testét fogták ki a Marosból. A vizsgálat megállapítása szerint a holttest, amely már egészen el volt izsaposodva, négy-öt nappal előbb kerülhetett arra a hely-re, ahol megtalálták, lehetséges azonban, hogy már hetekkel ezelőtt került a fo-lyóba, amely azután Marosvásárhely alá sodorta.

— HOGYAN AKART MR. FRANKLIN 15 FONTOT 450 MILLIÓRA FELVÁLTANI? Londonból jelentik: Rendkívül érdekes páltóügyet tárgyalt le tegnap, a londoni törvényszék. Egy Franklin nevű vállalkozó peresítette a Windsor-bank egy páltóját, amely 9 milliórd német márkára volt kiállítva. A tárgyalás során azonban kiderült, hogy mr. Franklin re-mek üzletet csinálna követelése megíté-lése esetén. A horribilis összegekről szóló páltót ugyanis a német márká devalvác-ója idején vásárolta 15 fontért és egy shillingért. Ezt a körülményt a londoni törvényszék is kellőképpen mérlegelte és Franklint fantasztikus keresetével együtt elutasította.

— Tettenért épületfa-tolvaj. Ghimbă-sanu Ilie brassói lakost egy rendőr az éjszaka folyamán leigazoltatta, amint a Deresteyi-uton egy épülő ház elől az épületfát székére rakta. Ekkor kide-rült, hogy Ghimbăsanu lopja a fát és ed-dig is dezmálta a fakészletet. Átadták az ügyészségnek.

— Emésztési nehézségek, gyomorfá-jás, gyomorégés, rosszullét, fejfájás, idegizgalmak, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképтелenség esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz megszünteti az emésztési zavarokat, a vérkeringést helyes utra tereli, felfrissi-ti a szellemet és egészséges álmat hoz. Az egyetemi klinikákon végzett kísérletek bizonyítják, hogy alkoholisták a Fe-renc József víz használata folytán éh-ségérzetüket majdnem teljesen vissza-szerzik. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fű-szerüzletekben kapható.

— NAGY MŰÉRTÉKET KÉPVISELŐ RÉGI FESTMÉNYT TALÁLTAK A TEMPLOMPAD-LÁSON. Bécsből jelentik: A Szent-István templom Frigyes-karzatán néhány nappal ezelőtt igen nagy műértéket képviselő régi festményt állítottak ki. A műérték alkotója Spillenger, a barokk-korszak egyik legkivá-lóbb képviselője. Az 1672-ben készült képet nemrégiben találták meg a templom padlásán elhelyezett tim-lom között.

— AKI MAR ELÉRTÉ A 40-ik életévét, an-nak elengedhetetlen, hogy néhányszor éven-té Urodonál-kurát tartson. Ezzel legjobban és legbiztosabban veszi elejét a közeledő köz-venyek, azáltal, hogy a vér és vese általános kitisztítását ériük el, ami viszont megakadá-lyozza a húgsav lerakódását. Az Urodonál-kura a mostani évszakban különösen ajánla-tos.

— ORVOSI HIR. Dr. Tutsek Géza, volt vármegyei főorvos, Brassó, Weiss Mihály-ut-ca, szabadságra utazott. Távollétében dr. Ka-hána Ernő, Kapu-utca 6. (Károly király-ut-ca) helyettesíti.

— JUNIUS 4-7 KÖZÖTT MEZOGAZDA-SÁGI KIALLITÁS LESZ HANNOVERBEN. A következő sorok közlésére kérték fel ben-nünket: A német mezőgazdák szövetsége ju-nius 2 és 7 között vándorkiállítást rendez Hannoverben. A kiállítás 29 hektár területen a mezőgazdasági kultúra legjobb módszereit mutatja be, 8000 különböző mezőgazdasági gép és 3000 tenyészállat felsorakoztatásával egyidejűleg. A tavalyi kölni kiállításon 6000 külföldi vett részt és nem kétséges, hogy a nem mindennapi kiállítás iránt ez évben is hasonló érdeklődés fog megnyilvánulni.

— A PFELRING VÉDJEJYU Lanolin-Créme jó, olcsó, kellemes és illatos. Hölgyek és gyermekek részére utólréhetetlen szer a si-ma, puha és bársonyos arc- és kéz bőr eléré-séhez. A bőr könnyen felszívja a Lanolint, úgy, hogy ez a szer vazelinnel és más zsíra-dékokkal nem pótolható. Pfeilring Lanolin-Créme az ideális zsíros arckenőcs, jó, olcsó, kellemes és illatos.

— AZ ERDÉLYI HELIKON MAJUSI SZÁ-MA hat első közleményében az ifju erdélyi szász írók műveiből és a szász népművészet-ből ad mutatót. A folyóiratnak ebben a ré-szében D. Ernst Jeckelius rövid vezető cik-ket ír az ifju szász irodalomról. Heinrich Zil-lich két versét Kosztolányi Dezső fordította magyarra. Otto Folberth „A három áttörés” című, Erdélyről írt cikke, Ervin Wittstock „A kővémeredők rendje” című novellája, Misch Orend „Az erdélyi szászok népművé-szete” című cikke, Heinrich Zillich „Mihály a koldus” című novellája és több kép, műmel-léklet teszik ki a folyóiratnak a szász iroda-lomról és népművészetéről szóló részét. A fő részben ezeken kívül Oláh Gábor portréváz-la-tát „Debreceen”-ről, Körösi László „A Hen-derson Building” című kis regényét, Kodolá-nyi János novelláját, Lakatos Imre tanulmá-nyát, Szombati Szabó István és Bartalis János verseit találjuk. Berde Mária nagyobb cikkben ismerteti John Chinezú könyvét az erdélyi magyar irodalomról. Lakatos Imre Bartók Béláról ír. A Szemle rovatokban Mol-ter Károly, Hunyady Sándor, Ligeti Ernő, Reményi József, Kós Károly, Szenteky Kor-nél, Dsida Jenő, Jóó Tibor és mások írtak kisebb-nagyobb cikkeket. Az Erdélyi Helikon előfizetési ára egy évre 750 lej. (Az Erdélyi Szépművés Céh pártoló tagjainak és előfize-tőinek 650 lej.). Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Str. Bratianu 22. Erdélyi Szépművés Céh. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal.

Szerkesztői üzenetek

L. P. Rózália, Bukarest. Az a sorsjegyzü-zet nem Önnek szolt, tehát tartalma sem vo-natkozhatott az Ön esetére. Meg kellett vol-na írnia levelében, hogy milyen sorsjegyről van szó, mert lehet, hogy osztálysorsjáték van a birtokában és az egészen az utolsó húzásig teljes joggal és esélyekkel játszik a főnyere-ményre is. Ha pedig másféle nyereményköt-vény, akkor igazán nem sokat ér. Biztonság kedvéért közölje, milyen sorsjegyre akar fel-világosítást kapni.

H. I. Csikszereda. Panaszát most máj kissé nehéz lesz orvosolni. Levelét azonban elküld-jük kolozsvári munkatársunknak, aki a Men-tő Sorsjáték rendezőségénél utána néz annak, hogy miért nem kapta meg a kifizetett sors-jegyet.

P. K., Petrita-Lonea. Minthogy a szerkesz-tői üzenetek állandó rovatvezetője időközben szabadságra utazott, lapját félretesszük és megőrizzük addig, amíg ő hazaérkezik. Addig is szíves türelmét kérjük.

Egyetemi hallgató, Kolozsvár. 1 Benito Mussolini, — Róma, Palazzo Chigi. 2. X. Ke-resztély. 3. Hoover.

D. K., Bukarest. Phönix-gyár, — Baia Ma-re-Nagybánya.

Egy előfizető, Dicsőszentmárton. Névtelen levelekre általában nem szoktunk válaszolni, s ha most Önnek kivételt teszünk, csak azért tesszük, hogy szíves figyelmét felhívjuk a kö-vetkezőre: lapzártá után történő eseményeket nemcsak a Brassói Lapok, de a világ egyetlen lapja sem, hozhatja be!

Felhő. Versei egyelőre még nem annyira kiforrottak, hogy közölhetnők azokat. Egyet-len egy versszakot találtunk azonban, ame-lyet erőteljes egyszerűsége, a nyelv tömörsége és a Balassi Bálint verseinek ritmusára em-lékeztető zengése, messze a többiek fölé emel. Ezt ideiktatjuk szívesen:

Nem emelem panaszra ajkam
Ellened, én Istenem,
De e sürű, nehéz ködtől
Szabadítsd meg szívemet.

Szívünkben kívánjuk azonban, hogy beteg-ségből mielőbb kigyógyuljon és ne csak versírásban, hanem az élet más örömeiben is találjon boldogságot.

S. L., Bukarest. Elismerését és köszönetét örömmel nyugtázzuk. Előfizetőinknek és ol-vasóinknak mindig a legmesszebbmenő kész-séggel állunk rendelkezésére.

3613179. sz. előfizető. Magyar utlevéllel ro-kona bátran hazajöhet. Arra azonban felhív-juk figyelmét, hogy a levélben megnevezett férfin, ha találkozik vele, esetleg bosszút áll azért az incidensért.

H. R. K., Székelykeresztur. Az erdélyi napila-pok kiadói által kötött kartell értelmében az ingyenes hirdetési kedvezmény a nyomasztó gazdasági viszonyokra való tekintettel, már nincsen életben.

Hasznos orvosi könyvek

a nagyközönség számára:

DR. KALDOR MIKLÓS: Hogyan kerülhet-jük el a korai öregedést. 102.—

DR. BODON KÁROLY: Hogyan éljen a szívbeteg ember. (Szívbeteg — Érelmeszesedés — Vérnyomás.) 88.—

DR. MEZEY KÁROLY: Mit tegyék, mit ne tegyék, ha szép akarok lenni? A nő és a férfi kozmetikája. 88.—

DR. BUCSANYI GYULA: A nyerskoszt, mint természetes gyógytényező (függelék: tel-jes nyerskoszt — szakácskönyv) 102.—

W. STEKEL: Uzenet az anyáknak. I. rész. Csecsemőkortól 2 éves korig 90.—

II. rész. Óvodáskor és első iskolaévek 120.—

III. rész. Serdülőkor és az érettség kora 130.—

A három kötet egyszerre 300.— lej.

W. STEKEL: A modern házasság 102.—

DR. FELDMANN SANDOR: Idegesség és ösztönélet 102.—

DR. DÉCSI IMRE: Az impotenciáról 54.—

DR. FÖLDES LAJOS: Orvosi tanácsok fia-tal asszonyoknak 102.—

DR. MÜLLER VILMOS: A tuberkulózis megelőzése és gyógyítása, diétás kezeléssel 102.—

DR. ENGLANDER ARPAD: A rheumás ba-jok házi kezelése. 81.—

Pósta-portó 10.— lej, 100.— lejen felüli meg-rendeléseknél, az összeg előzetes beküldése esetén, a szállítás portómentes. — Utánvétellel csak 100.— lejen felüli megrendeléseket szá-lítunk.

Brassói Lapok Könyvosztálya

(Brassó, Kapu-utca 56-58., az udvarban.)

Esnek az élőállatok a bánsági piacon

Lugos, május 14.

Tegnap és tegnapelőtt zajlott le Lu-goson a tavaszi országos nagyvásár, a mely ugy az állattenyésztők, mint az ipa-rosok és kereskedők számára a legtelje-sebb családost hozta. A vásár a teljes üz-lettelenség jegyében ment végbe. Az ál-latfelhajtás igen nagy volt, de a gazdag kínálattal szemben csak a legminimáli-sabb kereslet mutatkozott. A kereslethi-ány az élő állatok árában katasztrófális-nak mondható árzuhanást idézett elő. A tenyésztők, csak hogy pénzhez jussanak, potomáron igyekeztek tudni jószágai-kon, a vétel azonban még így is minimá-lis volt. Különösen alacsony áron kelt a sertés és a vágómarha. Az árzuhanás mértékére jellemző, hogy az ökor párja, melynek ára egy-két hónappal ezelőtt még 50 ezer lej volt, most 30-25 ezer le-jen cserélt gazdát. A tenyészállatvásáron hasonló árzuhanás volt konstátálható. A legdrágább tenyészbika csupán 20 ezer lejes árat ért el. A kirakó vásár még az állatvásárnál is silányabban sikerült. A vásárt szinte csak az eladók tartották meg vevők nélkül.

Telef. 518 „MODERN MOZGÓ” BRASSÓ

Ma csütörtökön utoljára

„DIE BLONDE NACHTIGAL”
(A szöke csalogány)

Pénteken: Nagy filmesemény!

„Liebling der Götter”
(ISTENEK KEGYENCE)

Főszerepben: Emil Janinngs, Olga Tochechowa, Hans Hoser, Wladimir Sokoloff

WESTERN ELECTRIC beszélgép

Közgazdaság

Előni az olcsósági hullám...

Az iparcikkek további olcsóbbítására készül fel a gyáripár

Óvatosságra inti a vállalatokat a gyáripari szövetség ezévi munkaprogramja

Kolozsvár, május 14.

Röviden beszámoltunk már az erdélyi gyáripár kolozsvári közgyűléséről, amely éles kritikát gyakorolt a nemzeti parasztpárt gazdasági kormányzása felett. Ennek a kritikának gyakorlati konzekvenciái alapján épült fel a gyáriparosok szövetségének új munkaprogramja, amelynek általános jellegű instrukciói a gazdasági élet minden ágára vonatkoztathatók. A mostani év gazdasági alakulását a gyáriparosok nem látják valami rózsásnak és mindenképpen

számítanak arra, hogy a nemzetközi agrárválság, a tőkekrízis és így a romániai fogyasztás és hitelinség tovább fog tartani.

Ennek következtében az ipari termékek árának is tovább kell csökkennie, mert a krízis alatt szenvedő tömegek olcsóbbodni nem akaró árú már csak pszichológiai okokból sem vásárolnak, akarmilyen szükségük van is rá.

OLCSÓBBÍTANI — MINDEN ESZKÖZZEL.

A termelés olcsóbbítását tehát minden eszközzel tovább kell erősíteni. Mint-hogy az élelmiszerek, sőt több szakmában a nyersanyagok olcsóbbodása is lehetőséget nyújt a termelés jelentékeny olcsóbbítására.

A gyárosoknak újabb és újabb kísérletet kell tenniük arra, hogy nem lehet-e a termelési költségeket legalább egyes cikkeknél olyan mértékig leszorítani, a mely lehetővé teszi az illető áruk exportját.

A kiviteli lehetőségekkel ugyanis számolni kell, mert az exportot bénító közterhek leépítésére most amugyis komoly szándék mutatkozik az illetékes tényezők részéről.

A termelés racionalizálása és olcsóbbítása mellett ma másodrangú kérdéssé vált a kartellizálás. Ha a szakmai szervezkedéssel a fenti célok könnyebben elérhetőek, akkor a kartell még átmeneti áldozatokkal is meg kell csinálni, de ha a szakmai szervezkedés csak beteg vállalatok továbbhurcolását és így az olcsóbbítás lehetetlenné tételét jelenti, akkor

a kartelleket mellőzni kell még egyeb másodrangú előnyök elvesztése árán is, mert ma a vállalatok legkiméletlenebb szelekciójának idejét éljük.

A racionalizálással és olcsóbbítással járó beruházások terén mindamellett fokozott óvatosságra van szükség. A bankok a mezőgazdának adott kölcsönök immobilitása következtében a legkisebb nyugtalanító hírre az iparvállalatoktól fogják kihelyezéseiket visszavonni és az adósságok konvertálása soha nem ment olyan nehezen, mint ma.

GAZDASÁGI TERVET — GAZDASÁGI TANÁCSOT.

Ilyen óvatossági rendszabályok figyelembe vételével épült fel a gyáriparosok ezévi munkaprogramja, amelyhez meg akarják nyerni a közvéleményt és a többi termelő rétegek hozzájárulását is. Ennek az elvi jelentőségű programnak első követelése az, hogy

a gazdaságpolitikát tegyék meg az állami kormányzás lényegévé,

ami csak úgy lehetséges, ha az ország gazdaságtársadalmi rétegei gazdasági súlyuknak megfelelő képviselőket nyerne a kormányban és a parlamentben. A gyáripár fenntartja az országos gazdasági tanács felállítására vonatkozó követelését. A gazdaságpolitikai kormányzás első ténye egy olyan gazdasági terv kidolgozása legyen, amely alkalmas a belföldi termelést minőségileg és mennyiségileg feljavitani.

Egy ilyen irányú gazdasági terv, amelyet a létesítendő gazdasági szakparlament fogadna el, stabilitást hozna a gazdasági életbe, a stabilitás viszont helyreállítaná a vállalkozási kedvet és a növekedőképességet. Természetes, hogy ennek az egységes gazdasági tervnek realitásokon kell felépülnie, vagyis a magántulajdon, az egyéni gaz-

dálkodás és szabadverseny elvén, tehát a kapitalista jogrendszeren. A gyáripár visszautasítja a neokapitalista rendszert, amely ma is megvan és a ténylegesen elért jó jövedelemnek egyre nagyobb százalékát veszi el az állam részére, de még inkább tiltakozik olyan rendszer ellen, amely a magántulajdon helyett közös tulajdon, az egyéni gazdálkodás helyett a kollektív gazdálkodást, a szabadverseny helyett a költséges és drágító szellemű monopolszervezeteket akarja rákényszeríteni az állam adófizetőire, akiknek esetleges anyai romlásáért nem vállal felelősséget. Egy ilyen gazdasági rendszer a nyílt szocializálással is reménytelenebb a gyáripár szerint, amely

az állami beavatkozás fokozását a ma-

Elültek a Creditanstalt körüli izgalmak

Becs, május 14.

Minthogy az osztrák szövetségi kormány által kilátásba helyezett szanálása a Creditanstaltnak program szerint folyik és a szanálás első fázisa megtörtént, az izgalmak elültek az osztrák pénzpiacra.

A szanálás első fázisa volt, hogy a parlament megszavazta azt a törvényjavaslatot, mely felhatalmazza a kormányt arra, hogy a Creditanstalt megmentése érdekében 100 millió shilling értékű, három év alatt visszaváltandó kincsiári jegyeket bocsásson ki és azokat a belföldi pénzpiacra helyezze ki. A törvényjavas-

lat megszavazása tegnap megtörtént és így az intézet talpraállítása biztosítottak tekinthető.

A kormány bizottságot delegált, hogy a Creditanstalt aktív és nyugdíjazott igazgatóinak illetményszerződéseit vizsgálja felül. Egyébként az intézet igazgatói, vezetőtisztviselői, valamint az intézethez tartozó konszervvállalatok igazgatói bejelentették, hogy a terhek csökkentése érdekében hajlandók önként mérsékelni illetményeiket.

A törvénybevitelt alapítókezelés kerestül-vitelére rövidesen összehívják a Creditanstalt közgyűlését.

A tervbevett alapítókezelés kerestül-vitelére rövidesen összehívják a Creditanstalt közgyűlését.

A tervbevett alapítókezelés kerestül-vitelére rövidesen összehívják a Creditanstalt közgyűlését.

A tervbevett alapítókezelés kerestül-vitelére rövidesen összehívják a Creditanstalt közgyűlését.

A tervbevett alapítókezelés kerestül-vitelére rövidesen összehívják a Creditanstalt közgyűlését.

A cementkartell megvásárolta a gurahonci állami cementgyárat

16 millió 500 ezer lej a vételár, de a gyárat leállítják

Arad, május 14.

Több ízben közöltünk részleteket arról a harcáról, amelyet a cementkartell folytatott az Arad-Brádi Rt. gurahonci cementgyára ellen, amely olcsóbb áraival zavarta a kartell árpolitikáját. A kartell hosszabb tárgyalások után végül is

megvásárolta a gurahonci állami cementgyárat 16 millió 500 ezer lej vételárért.

A vételi tranzakciót, a cementkartell vezetővállalatainak részvételével alakult

Cimra S. A. bonyolította le, amely a vásárt szankcionáló szerződést már be is jegyeztette az ilfovi törvényszéknél.

Ellenőrizhetetlen hírek szerint a kartell a gurahonci gyárat nem fogja üzemben tartani, hanem leállítja, mert a többi gyárak elég cementet tudnak gyártani ahhoz, hogy a szükségletet fedezzék.

Nagyon jól mehet a kartellnek, hogy 16 millió 500 ezer lejt képes kifizetni egy olyan gyárért, amelynek termelésére nincsen szüksége!

Újabb fuvardíjleszállítást kér a gyáripár

Bukarest, május 14.

Megírtuk, hogy a kormány gazdasági bizottsága több árucikk vasúti fuvardíjának leszállítását határozta el. A gyáriparosok intervenciójára a Cfr vezérigazgatósága újabb cikkek tarifáját is csökkenteni készül, így a tűzifa, a faszén, az aszfalt és bitumen, a cserép és homok-árak, a szódáárak és esetleg a szappan-árak sérelmesen magas fuvardíját is. Ké-
sőbb más árucsoportok kerülnek sorra,

amelyeknek tömeges és nagy távolságokra való szállítása a mai tarifafételek mellett lehetetlen. A sorozatos fuvardíjcsökkentés re az indította a vasutat, hogy tapasztalatai szerint az április 15-iki tarifaredukció óta az olcsóbbá tett tarifafételek alá eső áruk forgalma megélénkült ami az igazolja, hogy megfelelő áruforgalmat ma csakis a fuvar költségek olcsóbbításával lehet csinálni.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ BRASSO

Csütörtökön és a következő napokon LUBITSCH ERNŐ grandiózus filmje

„MONTE CARLO” fut.

A főszerepben: JANETTE MAC DONALD a New-Yorki Metropolitan opera világhírű énekesnője.

Következő szenzációs németfilm-bemutatónk

„A SZERELMI AUTOMATA”

(DER HAMPELMANN)

ROBERT STOLZ operett lesz vetítve.

TARCSAFÜRDŐ
BAD TATZMANNSDORF
BURGENLAND
VILÁGHÍRŰ SZIV- ÉS NŐI-GYÓGYFÜRDŐ.
TERMÉSZETES SZÉNÁVAS ÉS
VASLÁP (MOOR) FÜRDŐK.

FÜRDŐIDÉNY: APRIL-NOVEMBERIG.

TELJES ELLÁTÁS FÜRDŐKKEL

EGYÜTT: 12.50-15.5 IG.

A fővárosi bankok munkaideje

Bukarest, május 14.

A munkaügyi minisztérium közli, hogy a bukaresti pénzügyi intézetek nyári munkaidejét ebben az évben is az 1928-ban kibocsátott kormányrendelet alapján állapította meg a minisztérium. Eszerint a bukaresti pénzügyi intézetek munkaideje május 15-től szeptember 15-ig, reggel 7-től délután 2-ig állapított meg.

Vámmentes a zsír és szalona kivitele

Bukarest, május 14.

A Monitorul Oficial mai száma közli azt a minisztertanácsi határozatot, amely szerint a zsír és szalona kivitelét mentesítették a vám alól.

A rendelet május 15-én lép életbe.

Tőzsde

1931. május 14.

Devizák (belföldi jegyzés): London 816.60, Zürich 32.38, Newyork 167.85, Berlin 40.02, Bécs 23.64, Prága 4.98, Budapest 29.31, Milánó 8.82, Páris 6.61, Amsterdam 67.65.

Valuták: Angol font 816, svájci frank 32.50, dollár 168, osztrák shilling 23.65, cseh korona 5, pengő 29.50, marka 40, olasz lira 8.85, francia frank 6.65, holland forint 68, dinár 3.

Snort

♦ A Davis Cup hírei. A japán teniszezők 5:0 arányban legyőzték Jugoszláviát. A jugoszlávok ezzel kiestek a további küzdelmekből. — Kopenhágában ma kezdődik Románia és Dánia tennisezői között a Davis Cup-ért folyó verseny. Romániát Misu és Bunea képviselik. — Helsingforsban most folynak Finnország és Egyiptom versenyzői közt a versenyek. Az eddigi eredmények alapján Egyiptom 2:1 arányban vezet.

♦ Új professzionista futbalcsapat alakul Temesváron. Tudósítónk jelenti: Értékesítésünk szerint a napokban új professzionista futbalcsapat alakul a TAC, TMTE, és a Kadima játékosai közül. Az új egyesület II-ik kerület néven fog működni. (A budapesti III-ik kerület analógiájára, jóhangzású név). — A szabad alakulás lehetőség ellenére Romániában eddig még csak Temesváron alakult professzionista csapat, a Ripensia. Most már a második alakulat is kész van. Temesváros kettő is, az ország többi városában egy profiegyület sem alakul. Vajjon miért?

♦ Május 21-én lesz a FIFA közgyűlése Berlinben. A FIFA ezévi közgyűlését május 21-re hívták össze a német birodalmi fővárosba. Ezen a közgyűlésen fogják tárgyalás alá bocsájtani a román javaslatot is, mely egy évi tilalmi időt szab meg az olyan játékosok részére, akik más országba költöznek és más nemzet válogatottjában akarják őket szerepeltetni. Természetesen ez a tilalmi idő csak a válogatott csapatban való szereplésre vonatkozna. — A román futballszövetséget Luchide főtitkár fogja képviselni a berlini kongresszuson.

Footballabdák I-a

1/150, 1/200, 1/250, 1/300 gummival

5 mecs labda 410

Viszonteladónak kedvezmény

GELLER-nél, Brassó, Str. Reg. Carol (Kapu-utca) 36.

HIRDETMEY

A nagyborosnyói (Háromszékvármegye) országos állatvásár május hó 20-án, a kirakóvásár pedig május hó 22-én lesz megtartva. No. 361—1931.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 11083—1931.

HIRDETMEY

Közhirre tétetik, hogy a Brassói heti marhavásár, melyik 1931. évi május hó 21-ikére esik, „ünnepe véget” 1931. évi május hó 22-ikén, (pénteken) lesz megtartva.

Primar: Cufeanu m. p. Secretar General: Socaciu m. p.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 10660—1931. serv. econ.

HIRDETMEY

Ezennel közhirre tesszük, hogy Felső-Tömösön az erdőültetvényekben 1 szürke tehén, 1 sárga tehén, fehér folttal a homlokán és 1 piros-barnaborjú, fehér homlokkal találtattak.

A tulajdonos 8 napon belül, a szükséges bizonyító okmányokkal Müller G. mezőfelügyelőhöz forduljon.

Ezen időpont lejártá után az állatokat árverés útján adják el, az 1894. évi XII. t. c. alapján.

Brasov, la 9. Maiu 1931.

Primar: Cufeanu m. p. Secretar General: Socaciu m. p.

REGIA AUTONOMA P. T. T.

Oficiul P. T. T. de Resedința Braşov.

HIRDETMEY

Ezennel közhirre tesszük, hogy 1931. május hó 28-án, délelőtt 11 órakor nyilvános árlejtés tartatik a Dir. Reg. P. T. T. Bucuresti, Gara de Nord (Calea Grivitei sarok) 33. sz. szobájában, (II. emelet), az Ilfov-megyei, valamint az alább felsorolt pósthivatalok tüzelőanyag szükségletének fedezetére, a lenti részletezés szerint, az illető pósthivatalok rak-tárába szállítva és ott átadva.

Brassó II. 60.000 kgr. tűzifa.

Brassó I. 80 tonna pakura.

Törsvár 20.000 kgr. tűzifa.

A fának legjobb bükk-, cser- vagy gyertyánfának kell lennie.

A részletes feltételek megtekinthetők a Brassó I. pósthivatal irodájában, naponta délelőtt 8—12 óráig.

Az árlejtést írásbeli, az ajánlattevő által aláírt borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok alapján tartják meg. Feltételes és felüljánlatok nem fogadtnak el.

A pályázók az ajánlat összegének 5 százalékat bántépénzképpen letétbe kell helyezni készpénzben, vagy állami értékpapirokban.

Minden felvilágosítást megad a fentemlített pósthivatal, valamint a Directia Regională P. T. T. Bucuresti, Gara de Nord, (III. emelet, 51. sz. szoba.).

Az igazgatóság fenntartja magának a jogot, hogy a tűzifaanyag mennyiségét, szükség szerint, leszállítsa, vagy felemelje.

Uj

Sz 12000

Knut Hamsun:
A világ vándora

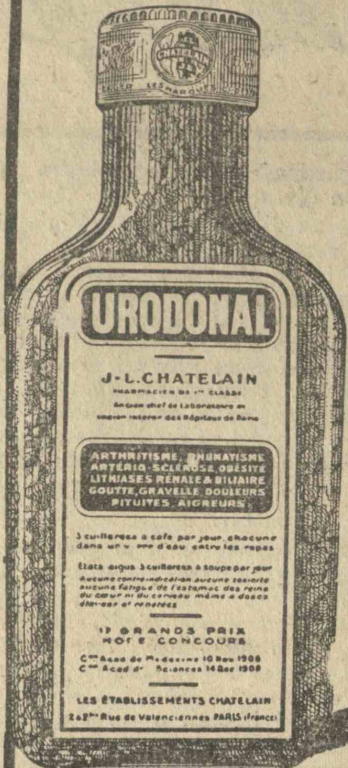
Regény, két kötetben 190 lej

Postán portómentesen szállítja a

Brassó: Lapo Könyvosztálya

AZ URODONAL

fogyasztók figyelmébe!

Speciális gyógyszer a

húgyhomoknak
köszvénynek
epekönek
csúznak.

Ha egy háromszoros nagyságu
üveget vesz,

25%-kal

olcsóbban vásárol, mint ha három
rendes nagyságu üveget vesz.

Romániai vezérképviselő

DROGUERIA STANDARD, Bucureşti, Strada Zorilor 2.

AZ

EUROPA

kávéház és étteremben

minden este jazz-Band mellett tánc

(Brassó, Kolostor-utca 7.)

Zonareggeli a nap minden szakában
sörrel és kenyérral 15 lei, ebédabonama
30 lei, vacsora abonama 25 lei

Olcsó borárak, elsőrangú kiszolgálás.

figyelem!

Figyelem!

Csak rövid ideig!

Üzletáthelyezés miatt, a

TERACOTTA cserépkályha
lerakat

**mélyen leszállított
áron eladja 1931
junius 15-ig**

a raktáron levő, különböző színű
és modellű cserépkályhákat

Telefon 7-94

Telefon 7-94

TERACOTTA

cserépkályha-lerakat és kályhaépítő műhely

BRASSÓ, VASUT-UTCA 3/a

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűköl 12 lej Vasárnap: 7-50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszi hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej 50 szeri megjelenésnél 2 lej

Véte'-eladás

Havasi (sebespisztrangot) napi áron kötelezettség nélkül frissen, vagy sózva, utánvétellel szállít. Bocskor bodega. Ciuc-Sanmartin (Ciuc.) 12982

Tej, tehén, bivaly 500—1500 liter naponta Bukarest részére kerestetik. Ajánlatok német, vagy román nyelven „Colentina E 1432” jeligére Rudolf Mosse S. A. Bukarest, Victoriei 31. továbbít. 12989

KERESUNK MEGVETELRE jókarban levő FELSTABIL, vagy STABIL GÖZGÉPET kazán és komplett felszereléssel 300—350 HP-re. Írásbeli ajánlatokat „Concordia” mina de carbuni s. a. Brasov, Str. Voevodul Mihai 13 alá kérünk. 13008

Ház 11 szobával, üzlet és koresmahelyiséggel eladó. Cim 12994 sz. alatt a brassói kiadóban.

Jóhangu rövid zongorát keresünk bérbe. Európa kávéház Brassó. Ugyanott berendezés kicserélése miatt kényelmes tölgyfa székek jutányosan eladók. 12991

Eladó vagy bérbeadó betegség miatt klimatikus központban teljesen berendezett vendéglő és fűszerüzlet nyári verandával: téli-nyári kuglizó, billiárd, lakás helyben, dísznő-hizlalda. Érdeklődni Perényi György tulajdonosnál, Nagybánya. 13011

Allást nver

Kelmefestő, vegytisztító segédet keresünk. Ajánlatok „Munkavezető” jeligére Rudolf Mossehoz, Cluj. 12006

B. L. Kocsis Béla Felelősszerkesztő

A BRASSÓI LAPOK nyomdávalatának kiadása és elosztás nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1 (Halmágyi Pál) — Jász: Str. S. Barnașu 10. (Osztián Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanța 2 (Balogh Géza), Telefon 17. (Lajta- és Alsófőcsanak részére. Kolozsvár: Str. Duba arilor 7. (volt Timár-utca) — Neamț (Gáncs) — Marosvásárhely: Beniamin Árpád Szentgyörgy-u. 6. — Nagyszeben: Str. Curățuie 13. Szeged: (László) — Nagyvárad: Str. Nic. Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rátóczy-ut 37 (Kertész László) — Szatmár- és Máramarosmegyék részére — Szilágyosnyók: (Heller Ábrahám) — Fejérváros: Gyárváros, Igriș-utca 4 (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Reșele 1 (Dăneș László).

Megbízások felvételére és fizetések átvételére lenti, helyi megbízottakon kívül a központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza, Dán Dániel, Gerő Sándor.

Lakás

Hotel Central Arad, hideg-melegvízzel, modern, tiszta olcsó! Utazóknak kedvezmény. 12892

Butorozott szoba esetleg el-látással 1—2 személy részére magyar családnál kiadó. Bukarest, Str. Justiției 45 I. em. 13005

Házasság

Házasság céljából középkorú vagyonos urinő ismeretségét keresem. „Diplomás” jeligére a kiadóba. 12998

Csak egy lehetősége van arra, hogy gyorsan és előnyösen házasságot kössön. Forduljon bizalommal BIZONY FERENC házasság közvetítő irodához, Timisoara I, Petru-utca 2. Előjegyzésben vagyonos leányok és uriaszonyok. Vagyonos és előkelő társadalmi állású urak. 16285

Könyvek

Több mint 10000 asszony bizonyítja, hogy a Biri néni szakácskönyvének nincsen párja. ennek segítségével a háztartás felannyi gondtal és költséggel jár. Kemény kötésben 130 lej. Csak ezt fogadja el!

A legújabb divat szabászat tankönyve. Írta: K. Margitay Maris. Tartalmazza a modern francia és angol női ruha szabásrajzát, szabását, összeállítását, varrását és kidolgozását. Szakiskolák és magán-iskolák céljaira (Nyolcadik átírt kiadás). Megrendelhető 224 lej előzetes beküldése ellenében a Brassói Lapok könyvosztályában.

Minden gyermek megmondhatja Önnek,

a „VAS” cipőkrémmel jobban és kiadósabban tisztíthat.

Kérje tehát a
„VAS”
márkát

